

Opbouw

Tot opbouw van het gereformeerde leven

G. van den Brink, Veenendaal

Over onherstelbaar leed

(Matt. 8-9)

De genezingswonderen van de Here Jezus kunnen agressie en zelfs cynisme oproepen bij ongeneeslijk zieken en blijvend invaliden: „Mooie verhalen, maar wat heb ik er aan in mijn rolstoel?” De hoofdstukken 8 en 9 van het Matteüsevangelie zitten vol wonderen. Jezus geneest een me-laatse, de verlamde slaaf van de hoofdmans, Petrus' schoonmoeder, veel bezetenen, twee bezetenen in Gadara, de verlamde die door het dak wordt neergelaten, en tenslotte op één dag een bloedvloeiende vrouw, het dochttertje van Jairo (uit de dood teruggeroepen!), twee blinden en last not least een dove bezetene. Wat moeten we er mee bij de jonge vrouw die een dwarslaesie opliep en haar leven lang tot de rolstoel veroordeeld is?

Deze vragen dringen nog meer, als we er op letten dat Jezus in 9 vers 15 (*Kunnen de bruidsjonkers vasten als de bruidegom bij hen is?*) de enorme pretentie voert, dat het in zijn nabijheid altijd feest wordt, zodat waar Hij komt niemand ooit hoeft te vasten of rouw te bedrijven. „O ja?” vraagt satan? En hij gooit er een stervend meisje tussen van 12 jaar en zegt: „Maak dat dan eens waar Jezus? Kijk eens, wat een verdriet!” Als Jezus onderweg gaat naar Jairo's huis, ver-zwaart satan de proef door er een hardnekkig geval tussen te schuiven: een vrouw die al twaalf jaar aan vloeiing leed. Tegelijk zorgt het oponthoud voor verzwaring van de proef, want het meisje sterft. Waarom zou Jairo de Meester nog lastig vallen? Jezus hoort het. Hij keert zich tot Jairo en zegt: „Niet bang zijn! Alleen geloven!” Het wonderbaarlijke is dat Jairo niet huilend wegloopt, maar bij Jezus blijft, omdat Jezus bij hem blijft, op weg naar zijn dochttertje, die immers geholpen moet worden. Daardoor wordt zijn vraag om genezing van zijn stervend dochttertje, nu een vraag om opwekking van zijn dode dochttertje (zie de lezing van Matteüs). Ongelooflijk dat Jezus (hoe machtig is Hij!) het geloof oproept, dat Hij dat kan. Nog ongelooflijker, dat Hij dan ook nog zo vriendelijk is, dat geloof 'uw geloof' te noemen, alsof Jairo en de bloedvloeiende vrouw hun geloof zelf hadden opgebracht (9,22). Intus-

sen vervolgt Jezus zijn weg naar het dode meisje. Hij doet dat zonder sirenes en zwaailichten. De dood is voor Hem geen emergency. In de sterfkamer aangekomen, doorbreekt Hij eenvoudig de slaapwand tussen Zich en de dood door een woord: *Talitha koem!* En vanaf die dag – merkt Van Bruggen fijnzinnig op – speelde er in de straatjes van Kapernaüm een meisje dat dood geweest was en weer leefde. En niemand van ons vermoedt in ernst dat Jairo en zijn vrouw toen zijn gaan vasten. Ze hebben een goede kruik opengebroken en feest gemaakt. Net als de vrouw die onderweg genezen was. Waar Jezus komt wordt het feest. Waar Hij kwam is nergens en nooit een zieke ziek gebleven (die tot Hem kwam om hulp) of een dode dood. Maar de satan geeft zich zo maar niet gewonnen. Straks lopen twee blinden achter Jezus aan te schreeuwen: „Zoon van David heb medelijden met ons!” En dan is daar weer de uitdaging: „Maak eens waar dat u het feest brengt?” Het wordt een schokkend verhaal, omdat Jezus Zich niets van de blindemannen aantrekt en verdwijnt achter een dichte deur. Intussen roept Hij bij hen een taai geloof op, dat zich niet zo maar laat afwijzen. De blinden worden zo brutaal in het geloof dat ze achter Jezus aan dat huis binnenstappen. Dan voelen ze de hand die hen geneest op hun ogen en hun geschiedt naar hun geloof: ze zien. De conclusie wordt eentonig: Denk maar niet dat die twee kerels toen zijn gaan vasten en rouwen. Ze hebben een enorm feest gebouwd. Waar Jezus komt, wordt alles feest. Het laatste verhaal doet de deur dicht, want een doofstomme bezetene is een menselijk wrak. Toen ik eens zo'n stakker zag, keerde alles in me zich om. Die arme mens verging van angst en ging te keer als een krankzinnige. Wie zal zeggen hoeveel hersencellen de demon kapot gemaakt had? Een hulpverlener zei: „We hebben voor zo één maar één remedie: Dumpen die zaak!” En dan komen de tranquilizers! De arme stakker die tot Jezus kwam, kon niet geloven. Maar zijn familieleden konden het: „Jezus kan hem genezen! En Hij wil het ook!”

Nog één keer op die dag maakte Jezus zijn preek waar: Waar Ik kom wordt het feest! Geloof maar dat de genezen man en zijn familie ervan genoten hebben!

Nogmaals: wat moeten wij met het feit dat Jezus het wel kan maar soms niet doet? Wat doen we met onherstelbaar leed?

Er ligt een simpel (stukje van een) antwoord in wat Jezus zegt: *Bruiloftskinderen kunnen niet vasten terwijl de Bruidegom bij hen is. Maar er komt een tijd dat de Bruidegom van hen weggenomen wordt (9,15). Dan zullen ze vasten, omdat hun situatie (soms!) meer dan ellendig wordt. De Here Jezus is niet meer bij ons. Was Hij dat wel, dan zouden duivel, ziekte, natuurramp en dood wel anders piepen. Dat is een stukje diepteverklaring van het lijden dat overgebleven is. Tot onze beschaming moeten we intussen erkennen, dat we soms net als die bloedvloeiende vrouw, een stukje genezing van Jezus willen pakken zonder persoonlijke ontmoeting met*

37e jaargang – nr. 20
24 september 1993

In dit nummer

- 347 W. Smouter
Gaven getest
- 350 P.J. van Kampen
Finney als
Opwekkingsprediker
- 352 K. Huizinga
Een ontmoeting met Korea
- 354 C. Huizinga
Organiseren, hoe?
- 356 M.R. van den Berg
Verzocht in de woestijn (2)
- 358 J.J. Oostenbrink
Overheid en kerkelijke
huwelijksbevestiging (1)

Opbouw

Veertiendaagse uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

Redactie

Drs. H. Algra
Ds. J. Bouma
T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P.J. van Kampen
Mr.dr. J. Meulink
Ds. K. Muller
Ds. W. Smouter
M.J.F. van der Wal

Adres van de redactie

Ds. K. Muller,
Oude Veenscheiding 15,
8446 LC Heerenveen.
Telefoon: 05130-20476.
Telefax: idem.

Alle kopij dient uiterlijk dinsdags, in de week voorafgaande aan de week waarin Opbouw zal verschijnen, bij de redactie binnen te zijn.

Kerknieuws/Onder andere(n)

M.J.F. van der Wal,
Brugakker 60-17,
3704 RA Zeist.
Tel. 03404-61525.

Abonnementen en ledenadministratie

M. van Veelen-Vreugdenhil
Administratie Opbouw
Bronsmos 7
2914 AC Nieuwerkerk aan den IJssel
Tel. 01803-20205.
Gironummer 404945 t.n.v.
Geref. Persvereniging Opbouw.

Lidmaatschap Persvereniging

Aanmelding door overschrijving van min. f 25,- contributie op bovenstaand gironummer.

Abonnementen

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 november.

Abonnementsprijs

Bij vooruitbetaling te voldoen.
f 65,- per jaar of f 36,- per half jaar.
Voor studenten f 52,- per jaar.
Buitenland f 92,- per jaar of
f 104,- per luchtpost. Chequekosten buitenland: f 15,-.

Advertenties

Tarief: 60 ct. per mm. bij 45 mm. breed (excl. 17,5% BTW). Advertenties inzenden tot woensdag 8.30 uur, anderhalve week vóór verschijningsdatum. Familieberichten uiterlijk vrijdagmorgen, in de week voor verschijning. Advertenties en familieberichten rechtstreeks naar Nedag, t.a.v. het bedrijfsbureau

Technische realisatie

Nedag Grafisch bedrijf b.v.,
postbus 208, 3770 AE Barneveld,
tel. 03420-10760, fax 03420-92542.

Hem. Zij had daarvoor haar redenen. Was het schaamte om ten overstaan van al die mannen met haar kwaal voor de dag te komen? Maar meer nog de angst voor de heftige reactie van de orthodoxen die haar zouden wegschelden omdat ze onrein was, Lev. 15. Onze motieven zijn allicht materialistisch: We zouden de geschenken van Jezus willen, terwijl Hij zelf nog niet bij ons is. Wat hebben we een moeite met onze vreemdelingschap in onze fantastische wereld. Zou het niet zo zijn dat de Heer leed dat onherstelbaar is (en daar krijgen we wat van!) gebruikt om de Bruidsgemeente het diepe verlangen bij te brengen naar de Bruidegom? (Opb. 22,17).

Professor Veenhof vertelde ons op

college het verhaaltje van een Engels meisje op zondagsschool. De juf had verteld van de opwekking van het dochttertje van Jairus. Het meisje stak haar vinger op en vroeg: „Juf, zal de Heer ook mijn zusje beter maken? Ze is heel erg ziek”. De juf wist niets anders te antwoorden dan: „Natuurlijk, de Heer is machtig. Als we bidden zal Hij je zusje beter maken”. Maar het zusje stierf. Toen werd het tere geloof van het meisje de grond in geboord. Ze is één van de leidende figuren geworden in het Engelse communisme. Ze zei: „De kerk liegt”. Had die juf nu maar gezegd: „De Here Jezus heeft laten zien dat Hij het kon. Nu weten wij hoe we Hem verwachten mogen”.

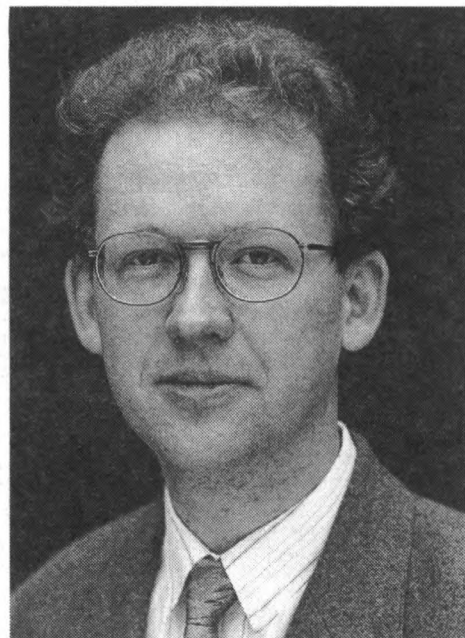
Uitbreiding redactie

Met ingang van 1 september 1993 is ds. W. Smouter toegetreden tot de redactie van ons blad 'Opbouw'. Als redacteur zal hij zijn aandacht in het bijzonder richten op actuele onderwerpen.

Ds. Smouter is 36 jaar, gehuwd en heeft 4 kinderen. Hij dient thans als predikant de NGK-gemeente van Rijswijk, maar heeft inmiddels een beroep aanvaard naar de gemeente van Breukelen. Hij studeerde theologie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en de Theologische Universiteit te Apeldoorn.

Van zijn hand verschenen publikaties in het jeugdmaandblad 'Verkenning' en het Nederlands Dagblad. Voorts is ds. Smouter actief als medewerker van de aktualiteitenrubriek 'Tijdsein' van de Evangelische Omroep.

Bestuur Gereformeerde Persvereniging 'Opbouw'.

ngj

STICHTING
NEDERLANDS
GEREFORMEERD
JEUGDWERK

LANDELIJKE JEUGDWEKENDS

Het NGJ organiseert jaarlijkse twee jeugdweekends. Tijdens deze weekends komen Nederlands Gereformeerde jongeren uit alle hoeken van het land bij elkaar om bijbelstudie te doen, na te denken over belangrijke vragen en nieuwe vrienden te maken.

Geloven...? Even mijn agenda pakken!

De plaats van God in ons dagelijks leven komt aan de orde op de komende twee NGJ-weekends. Een zaak die iedere christen aangaat. We kijken daarbij in het bijzonder naar de brief aan de Colossenzen.

De weekends zijn op: 8-10 oktober
19-21 november
Opgave en informatie: Dirk van der Molen
Socratesstraat 58
7323 PG Apeldoorn
Tel: 055 - 664609

W. Smouter, Rijswijk

Gaven getest?

'Ontdek uw gaven' – dat is sinds een aantal jaren de benadering waarmee onder meer de Evangelische Alliantie kerken, groepen en individuele christenen stimuleert. De bedoeling ervan is, dat we meer oog zullen krijgen voor de charismata, de geestelijke gaven die de Here aan zijn gemeente schenkt. We kunnen dit inderdaad een stimulans noemen voor de gemeente van Christus. Teveel zijn de kerken gefixeerd op de ambten van predikant, ouderling en diaken, alsof die alles zouden moeten doen en vooral: alsof die ambten alles zijn wat Christus aan de gemeente geeft. Terwijl de Bijbel leert, dat Christus vanuit de hemel een rijkdom aan gaven uitdeelt aan de leden, die zijn lichaam vormen. Het is verademend, als er meer oog komt voor deze rijkdom, die we in Christus hebben. En de gemeente zal er veel baat bij hebben, als ze niet denkt vanuit de functies (hebben we alle vacatures vervuld?), maar vanuit de gaven (doen we iets met de rijkdom, die Christus geeft?).

Maar het valt me op, dat deze waardevolle inbreng de laatste jaren begint te stollen tot een leer, waarin vooral het werk van Chr. A. Schwarz centraal staat. Het werk van hem en zijn 'Ökumenisches Gemeinde-Institut' wordt gepresenteerd als een nuchtere en niet dogmatische hulp bij gemeenteopbouw voor gemeenten van allerlei signatuur. De nadruk ligt op efficiëntie, zakelijkheid en meetbaar resultaat. Na publikaties over gemeenteopbouw en -groei verscheen dit jaar van de hand van Schwarz 'De Gaventest', een boek over '30 geestelijke gaven: beschrijvingen, tips, tests'. Bij gelegenheid van de presentatie van deze uitgave heeft de Evangelische Alliantie aan Schwarz de eerste 'Gemeentegroei Helix' toegekend. De in het Engels gestelde 'Proclamation' zegt erover: „The Evangelical Alliance of the Netherlands have instituted 'The Church-Growth Helix' as an award of excellence for accomplishments in the field of Church-Growth". Ik ga er maar van uit dat dit een geintje was, want als de E.A. deze prijs toekent aan Chr. A. Schwarz, dan doet dat mij denken aan leem, dat de pottenbakker een prijs toekent. Het wachten is dan alleen nog op een groot warenhuis, dat voortaan als sponsor van de prijs wil optreden.

De gaventest

Het boek 'De gaventest', mooi uitgegeven door Gideon, valt uiteen in 5 delen. Na algemene informatie over geestelijke gaven volgt het hoofdstuk over 'Hoe u uw gaven kunt ontdekken'. Na een deel over het omgaan met je gaven volgt een uitvoerige beschrijving van de 30 geestelijke gaven. Vragen uit de praktijk sluiten het boek af. De hoofdlijn van het boek is: „God roept u niet voor een taak waarvoor Hij u geen gaven heeft gegeven". Elders

heeft Schwarz dit uitgewerkt in de inmiddels bekende fabel van de dieren, die een school gingen oprichten met een leerplan waar lopen, vliegen en zwemmen in voorkwamen. En niemand kwam er goed uit: de vis kon niet lopen of vliegen, het konijn probeerde te vliegen en kon toen niet meer lopen, enz. Gaat het zo niet vaak onder christenen? Ze halen de een na de andere blessure en frustratie op hun hals, door dingen te willen doen waarvoor God hun de gaven niet gaf. Dat is de reden, waarom je eerst je gaven moet ontdekken, voordat je aan de gang gaat met wat je als je roeping opvat. Dit werkt 'ontkrampend' voor de leden van de gemeente en het werkt positief uit op de gemeente-groei. Mooi vind ik, dat Schwarz in zijn inleidend hoofdstuk opmerkt, dat we niet zo gefixeerd moeten zijn op de 'gavenlijsten', die we in de Bijbel tegenkomen (Romeinen 12, 1 Corinthe 12 en Efeze 4). „Niet in elke gemeente hoeven alle gaven aanwezig te zijn – maar elke gemeente moet proberen de gaven die er zijn in hun situatie zo te gebruiken, dat ze op de meest effectieve manier de opbouw van een levende gemeente dienen" (pag. 17). Ik denk dat Schwarz de eerste zal zijn om te erkennen, dat ook zijn lijst van 30 gaven niet als een soort nieuwe richtlijn moet dienen. God kan andere gaven geven en Hij hoeft niet juist deze gaven te geven.

Met plezier iets doen

Maar hoe vind je dan, volgens Schwarz, de gaven die je hebt? Daar gaat het tweede deel over. Dat moet allereerst gepaard gaan met gebed. En dan komt wat blijkens het boek als geheel toch de meest doorslaggevende test is: „Ga na wat u fijn vindt". Ten onrechte denken mensen vaak dat iets pas echt dienst aan God is, als je eronder gebukt gaat. Maar, zegt Schwarz, „ik denk dat Hij ons heel goed kent en weet dat, als we iets met plezier doen, we het veel beter doen. (...) Als u dus uw geestelijke gave wilt ontdekken, vraagt u zich dan af: waar heb ik plezier in; wat doe ik graag; wat vind ik fijn?" (pag. 26). Dit betekent niet dat je alleen doet waar je zin in hebt, maar het moet je wel liggen. Toegegeven, daar sta je wel even met je ogen bij te knippen. Het sterke eraan vind ik, dat Schwarz hiermee iets doorprijkt wat inderdaad een mythe is: dat je gebukt zou moeten gaan onder je roeping, wil het echt zijn. Ik vond het ook altijd vreemd als er, wanneer ambtsdragers afscheid nemen, alleen maar gesproken wordt over de last en de moeite en de zorgen die men gedragen heeft. Als het goed is valt er toch méér te zeggen? De brief aan de Hebreëen zegt in elk geval: laten de voorgangers hun werk met

vreugde kunnen doen, en niet al zuchtende.

Op zichzelf is dit dus een mooie invalshoek. Wat mij betreft trouwens nog eerder om daarmee te stimuleren tot dankbaarheid voor de ontvangen gaven dan omdat je op deze manier efficiënter zou werken. Maar waar ik bepaald bezwaar tegen heb, dat is dat deze verhelderende gedachte in de praktijk van het boek tot een alles beheersend principe wordt. Dat blijkt uit de test met 180 vragen, die verder volgt. Dat gaat als volgt. Je moet bijvoorbeeld invullen: ik geniet er veel/weinig van om mensen met wie ik niet bevriend ben in tijden van crisis bij te staan. Even verderop staat: Ik zou graag/niet graag ook buiten mijn vriendenkring mensen in nood persoonlijk willen bijstaan, om ze te begeleiden en helpen. En je moet ook invullen of je kunt zeggen: Als mensen mij van hun problemen vertellen, toon ik meer medeleven dan anderen. Een en ander wordt dan gecontroleerd door iemand anders te laten vertellen of hij deze eigenschap bij de persoon in kwestie herkent. Als dat positief uitvalt, dan geeft de test als resultaat: u hebt de gave van de zielzorg. Als het resultaat dubieus is, dan heb je de latente gave van zielzorg.

De pendel door geslagen

In alle nuchterheid: dit is een betrekkelijk eenvoudige vorm van psychologische test, die als resultaat geeft wat iemand graag wil en wat anderen in 'm zien. Maar test je daar nu iemands gaven mee of laat je iemand alleen nadenken over z'n eigenste zelf? Met andere woorden: zijn je geestelijke gaven nu echt de optelsom van wat je zelf fijn vindt en wat anderen in je zien? Ik geloof er niets van. Als gezegd: ik vind het best zinvol om er eens op te wijzen, dat iets heus niet pas het werk Gods is wanneer het je pijn en moeite kost. Maar hier is de pendel naar de andere kant door geslagen. Hoeveel knechten van God hebben er niet dingen moeten doen waar ze niks voor voelden, en toch zijn ze gezegend. Denk aan Mozes, die de gave van het spreken niet had; aan Gideon die geen dappere held was van zichzelf; aan Jeremia die klaagde over zijn roeping, en aan zoveel anderen. Schwarz bespreekt deze tegenwerping wel, pag. 135. Maar, zegt hij, „die zijn, volgens mij, meer uitzonderingen dan regel. Als wij leidraden voor ons geestelijk leven ontwikkelen, moeten wij ons richten op de regel en niet op de uitzonderingen". Dit is een erg willekeurige keuze. Paulus wist heel goed wat hij het beste kon en wat niet. „Want zijn brieven, zegt men, zijn wel gewichtig en krachtig, maar zijn persoonlijke verschijning is zwak en zijn spreken betekent niets" (2 Cor.

10:10). Als hij zich daardoor had laten leiden, dan had hij nooit op de Areopagus gesproken. God heeft hem willen gebruiken, ook als spreker in het openbaar, en zijn zwakke persoonlijke verschijning is juist tot zegen geweest. Laat ik het persoonlijk toepassen: er zijn delen van mijn taak als predikant, die ik graag vervul en die me goed af gaan. Er zijn ook taken die me absoluut niet liggen en waar ik mezelf toe moet zetten omdat ik weet dat ik ertoe geroepen ben. Het sterkt me dan als ik merk, dat de Here mij daar toch in wil gebruiken en tot zegen stellen. Maar toch zou ik vooralsnog niet invullen 'ik geniet er erg van', hoewel ik voor een van die taken wel gemerkt heb dat ik er een gave voor ontvang. Tenslotte zijn er ook taken die bij mijn roeping horen, maar die me niet liggen en waarin ik ook weinig bereik. In dat laatste geval kan ik inderdaad beter zoeken of er een ander is, die deze taken kan vervullen.

Maar ik wil hiermee zeggen: het is een kwestie van evenwicht. Je kunt niet praten en denken over de gaven die je zou hebben, los van de roeping waarmee je geroepen bent. En een gemeente zou niet alleen een gaven-test moeten doen, maar vooral de opgaven-test niet vergeten: welke opgaven geeft de Here ons in onze situatie als gemeente? Daarbij spelen de aanwezige gaven wel een rol, maar de Here kan ook gaven schenken die we nog nooit bespeurd hadden. Zelfs gaven in de lijst van Schwarz niet voorkomen.

Met die lijst is het trouwens toch een merkwaardige kwestie. Op pag. 100 wordt de gave van het martelaarschap beschreven: „een bijzondere bekwaamheid, die God aan sommige leden van het Lichaam van Christus geeft, waardoor ze in staat zijn om lijden en zelfs de dood terwille van het geloof te ondergaan, op zo'n blijde en zegevierende manier, dat God daardoor eer krijgt". Onder het kopje 'Tips om deze gaven te ontwikkelen' vinden we dan het advies: „Ga bewust op die situaties af die andere christenen als gevaarlijk beschouwen". Dit is echt te gek voor woorden. Het is waar, dat God christenen kan roepen om in een bepaalde situatie een martelaar voor het evangelie te worden. En het is ook waar, dat christenen die dit overkwam, hierover vaak als een gave en een eer gesproken hebben. Maar ze ontwikkelden deze gave niet door bewust op gevaarlijke situaties af te gaan! Integendeel, martelaren lieten in hun getuigenis juist vaak optekenen, dat ze deze eer onder geen beding zelf gezocht hadden. Terecht, want een zelf gezocht martelaarschap is psychisch al een hele vreemde zaak en voor de eer van God is het zeker geen bijdrage.

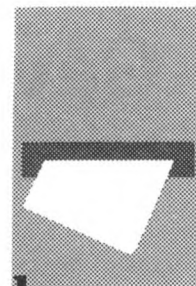
Een groot risico

Eerlijkheidshalve wil ik erbij zeggen, dat de pagina over het martelaarschap beslist niet typerend is voor de andere beschrijvingen. Er zitten heel nuch-

tere, zinvolle beschrijvingen tussen van gaven die Christus geeft. En toch heb ik met de benadering als geheel grote moeite. Ik heb mezelf kritisch afgevraagd hoe dat komt. Ben ik misschien teveel op kerktaal gesteld, zodat ik afhaak bij de zakelijke aanpak? Dat kan een rol spelen, hoewel ik me dat niet bewust ben.

Toch speelt er ook iets anders mee. Ik vind dat de gaven zo koel behandeld worden als positieve eigenschappen van mensen, die zo efficiënt mogelijk ingezet kunnen worden bij de gemeente-opbouw. De geestelijke gaven zijn echter méér. Ze zijn bovenal geschenken van Christus, die ons er blijken van zijn liefde in geeft. Paulus duidt ze dan ook kortweg aan als 'genade': „aan een ieder onzer afzonderlijk is de genade gegeven, naar de mate, waarin Christus haar schenkt" (Efeze 4:7). Midden in het echte leven, in de omgang met God en de mensen, mogen we deze gaven dan ook opmerken. In verwondering over de koninklijke maat, waarin Christus vanuit de hemel gaven uitdeelt. Soms liggen die gaven in het verlengde van onze natuurlijke aanleg, soms juist niet. De tollenaar Mattheüs had voor zijn bekering al een grote kennis van de Griekse taal en hij wist wat schrijven was. Wat een gave van God, dat hij deze gaven nu in dienst van de Heer kon gebruiken om het evangelie te schrijven. Petrus daarentegen had de gaven van een leidersfiguur, maar het is de Here zelf geweest die hem dienen, lijden en navolging geleerd heeft. Zo werd het hem gegeven om juist over nederigheid en lijden onderwijs te geven, wat bepaald een Godswonder is.

Hoe dan ook: nergens vinden we in de Bijbel, dat mensen opgewekt worden om eerst hun gaven te onderzoeken, om op grond daarvan een takenpakket uit te zoeken. We vinden integendeel, dat mensen opgeroepen worden om te leven overeenkomstig hun roeping en daarbij de gemeente van Christus te dienen. In die dienst zullen ze dan, soms met verwondering, opmerken welke gaven van hoofd en hart de Here hun daarvoor geeft. Uiteindelijk zitten mijn bedenkingen hierin: ik vind het juist in onze tijd een groot risico om meer over de gaven dan over de Gever te spreken. We hebben toch al de neiging om meer te 'werken aan onszelf' dan anderen te dienen. Het lijkt me dan niet zo wijs om mensen met een puntenscore te laten zoeken naar de gaven die ze hebben. Veel mooier is het, als mensen zo vervuld zijn van de genade van Christus, dat ze het niet kunnen laten om daar iets mee te doen. In de praktijk beleef je dan de wisselwerking tussen gaven en opgaven, waarin de Here verrassingen kan laten zien, die geen tests of tips voor mogelijk hadden gehouden.

Ingezonden

Rome - Reformatie

Met betrekking tot de nabeschuiving van drs. H. de Jong over de religieuze herkenbaarheid in relatie tot de uitvaart van koning Boudewijn van België (Opbouw – 27 aug.) moet ik wel even reageren.

Veel van wat daarin staat kan ik onderschrijven. Zelf sta ik in permanent contact met kardinaal Simonis en dat doet me goed, in het bijzonder geestelijk.

Ook heb ik evenals De Jong veel respect voor Antoine Bodar, die in verheven stijl zijn weg gaat ter accentuering van het echt katholiek en ter versterking van de christelijke verbondenheid.

Wederzijds.

Maar wanneer De Jong zich keert tegen het Reformatorisch Dagblad (gebruikmakende van woorden als: een werkelijk papen-vreterig stukje) dan komt bij mij de moeite. Want welke bedenkingen er bij De Jong ook mogen zijn, nooit kan het gebeuren in Brussel worden uitgetild boven het totale patroon van de manifestatie als onderdeel van een ingrijpende kerkgeschiedenis.

Denk aan de stelling: niemand kan God zijn Vader noemen als hij of zij de kerk niet als moeder heeft. Bij Rome is dat de alleenzaligmakende kerk, t.w.: 'L'Eglise hors de laquelle il n'y a point de salut'. De kerk met een geheel van waardigheidsbekleders onder oppergezag van de Paus. De protestanten in Frankrijk met name hebben dat geweten. Voorts vind ik het weinig gelukkig dat De Jong Abraham Kuyper ter sprake brengt die het met de priester-politicus Schaeppman zo uitstekend kon vinden (stoelende op dezelfde geloofswortel). Dat was pure strategie bij Kuyper om de meerderheid in het politieke bestel te kunnen realiseren. Het was dezelfde Kuyper die er niet voor terugschrok om compleet de vloer aan te vegen met fijnzinnige ethisch-orthodoxen als Gunning Af-schuwelijk. Dat heeft de verhoudingen in protestants Nederland totaal verziekt.

Nee, daargelaten de trant van schrijven, moet geconcludeerd worden dat het R.D. redelijk aanvoelt dat er kerkelijk benaderd geen aanleiding bestaat om de Contra-Reformatie bij te vallen. Het afsteken naar de diepte heeft niets te maken met het koesteren van het genadeloze gelijk en ook niet met een

vooropgezette vijandigheid jegens de rooms-katholieke kerk. Tot besluit een persoonlijk woord.

Mijn vrouw werkt bijna 10 jaren op een R.K. school. Wat mij betreft, ik verkeer in de kringen van de Waalse Hervormde gemeenten. Toen de Paus naar Nederland kwam, was er een ontmoeting in de Pieterskerk te Utrecht (temple de l'Eglise Réformée Wallonne d'Utrecht St. Pierre). De kerkeraad (consistoire) besloot na lang beraad dit mogelijk te maken maar droeg tegelijk de predikante (pasteur) op de Paus in het Frans bij de ontvangst toe te spreken en hem te herinneren aan de ellende die de Frans-sprekende protestanten (buiten de wet gesteld) hadden ondervonden en hoe de vluchtelingen in Nederland waren opgevangen. Een ernstig verhaal, geborduurd op het stramien van de historie die niet liegt.

Door dit te doen komt iemand niet zo spoedig onder de bekoring van het vertoon van macht en glorie. Want die geheimzinnige kant is er wel degelijk, al onttrekt die zich veelal aan het oog. Het is de binnenkant van een wereldwijde organisatie.

Bilthoven, P. Aalbersberg

Naschrift

Ook ik had met mijn artikel niet de bedoeling 'de Contra-Reformatie bij te

vallen'. Stel je voor... Wel vind ik dat de goede oekumenische houding van ons vergt dat we wat goed is in de ander zullen prijzen. Paulus ook, die preekt waar hij kon, ook in situaties waarin veel te laken viel. Het RD had daarin zeker royaler kunnen zijn, dat houd ik vol.

Dat Kuypers woord tot Schaepman 'pure strategie was om de meerderheid in het politieke bestel te kunnen realiseren' is (even afgezien van dat woordje 'puur') waar. Maar is dat zo erg? Ook mijn artikel was kerkpolitiek bedoeld omdat naar mijn mening 'Rome' van orthodox-protestantse zijde te gemakkelijk bij het oud vuil wordt gezet. Daar wil ik, hoe gering mijn invloed ook is, verandering in brengen. Ik denk dat dat een kerkpolitiek doel is en ik schaam me daar niet voor.

Dat Kuiper tegenover iemand als Gunning zeer onheus geweest is, was mij bekend. Wanneer ik nog eens ga schrijven over Kuiper en de Hervormden zal ik niet verzuimen dat te vermelden. Nu evenwel ging het over iets anders.

Wat tenslotte het totaal verziekt zijn van de verhoudingen in protestants Nederland betreft, die komt volgens mij toch meer voor rekening van de

negentiende-eeuwse vrijzinnigheid dan van Kuiper. Kuiper ergerde zich eraan dat Gunning en de zijnen dat ongoddelijke gedoe niet flink genoeg bestreden. Daarin ging hij te ver maar bij het verwijt zelf kan ik me wel iets voorstellen.

H. de Jong

Pastorale notitie

J.H. Veefkind

Inspraak

Of ik de schrijfmachine meenam. En of ik dan wel wilde typen. Hij zou het werkstuk dicteren, als ik het maar uittikte.

We hadden een weekje vakantie. Huisje gehuurd in Drenthe. Herfstachtig voorjaar. Geen weer om er op uit te trekken. Televisie kijken houdt je niet de hele dag vol. Aan lezen en spelletjes-doen komt ook een keer een eind. OK dus: zoonlief dicteerde en pa type.

Dit was mijn eerste uitvoerige kennismaking met Maarten 't Hart - leven en werk. Ik merkte met hoeveel sympathie de MEAO-leerling zijn onderwerp

behandelde. Des te meer verbaasde ik me over zijn konklusie: de auteur bestrijdt niet de kerk, maar hij stelt een karikatuur van het kerkelijke leven aan de kaak, en deze karikatuur heeft hij eerst zelf in elkaar gezet. Dat Hans Werkman mede verantwoordelijk was voor deze konklusie, doet niet ter zake. Dat een kritische jongere haar trekt en op een neutrale school wil verdedigen, wèl.

Laat de schrijver opgegroeid zijn in een strenger milieu dan ik en laat het in onze kring wat vriendelijker zijn toegegaan dan in de zijne. Dan nog blijft zijn tekening van het kerkelijke milieu een karikatuur.

Per slot van rekening ben ik tien jaar ouder dan hij, en stam ik uit een nog conservatievere tijd. Zodat we door de kerk-bank genomen wel aan elkaar gewaagd zouden moeten zijn. Toch waarderen we het verleden totaal anders.

De beoordeling van een opvoeding heeft kennelijk niet alleen te maken met de mensen die opvoeden, maar ook met de mensen die opgevoed worden. Op eenzelfde situatie kun je verschillend reageren.

En als dit zo is, mag je niet de kerk aanwijzen als de enige oorzaak van alle ellende, maar zul je de hand ook

in eigen boezem moeten steken. L'Église c'est moi: de kerk ben ikzelf.

Ik ben bepaald geen kritiekloze jongere geweest: „Dat kan niet!” en: „Dan krijgen we zeker ook een vrijgemaakte Tekko Taks”. Om maar te zwijgen van de vele andere dingen die ik vroeger en later heb gevoeld, gedacht en opgeschreven. Ik ben langs de rand van de afgrond gegaan.

Ik begrijp zo goed, dat veel jongeren de kerk voor gezien houden. Maar ik begrijp niet, dat ze door alle menselijke verpakking heen niet merken „hoe dat u God bemint”.

Of zou dit komen doordat ze Hem nog nooit echt nodig hebben gehad? Hebben we het te goed? Beseffen we niet hoe afhankelijk we zijn? Is voorspoed géén voordeel? En is het voordeel van het nádele groter? Dan mag je bidden dat Hij hun dit aan het verstand brengt! En dan is er nog iets.

Wij leven in een tijd van inspraak. Waarom gunnen we die dan aan iedereen behalve aan de grote Spreker aller dingen?

Hoe zouden we weten wat Hij op zijn hart heeft als Hij zijn hart niet bij ons kan luchten? En juist hier dient de kerk voor. Zij is de inspraak-procedure, de hoorzitting, de persconferentie van het Koninkrijk...

P.J. van Kampen, Ede

Finney als Opwekkingsprediker⁽¹⁾

Naar aanleiding van Dr. A. van der Dussen. De vrije keus? De spanning tussen vrijheid en rede in de revivaltheologie vanm Charles Grandison Finney. 1792-1875. Boekencentrum. Zoetermeer. 1993. 216 pp. prijs f 29,-

Gepromoveerden

Het zou onjuist zijn te beweren dat het aantal 'doctores theologiae' in onze kring hand over hand toeneemt, maar het verdient vermelding dat in het voorjaar van 1992 en het begin van 1993 twee predikanten met succes hun proefschrift hebben verdedigd. Dat zijn resp. dr. Frank Sawyer die de gemeente van Zoetermeer heeft gediend en nu, na geruime tijd in Midden-Amerika te hebben gewerkt, verbonden is aan de Theologische Faculteit van Sarospatak in Hongarije, en de eindhovens predikant Dr. Ad van der Dussen. Onder het kopje 'betaal uw schulden' hoop ik beide proefschriften wat nader bij u in te leiden, te beginnen met laatstgenoemd werk. In feite gaat het hier dus om een recensie, waarbij ik vrij veel van de inhoud hoop te citeren. Vanwege de omvang van het te bespreken materiaal, komt deze recensie, zo is de bedoeling, in twee achtereenvolgende afleveringen van 'Opbouw'.

Opwekkingen

In de geschiedenis van de Verenigde Staten komen we geregeld het verschijnsel 'Opwekking' tegen; in een bepaalde regio of stad is, vaak onder aanwijsbare invloed van bepaalde predikers 'de Geest over een grotere groep mensen vaardig geworden'. We lezen vaak van grote aantallen mensen die, in het algemeen in een diep besef van Gods heiligheid en eigen onheiligheid en niet zelden in een sfeer van zeer grote emotionaliteit, een diepgaande koerswijziging in hun leven hebben ervaren. Ze hebben 'een keus voor Christus gemaakt' en 'Hem als Heer en Verlosser van hun leven aangenomen'. Niet zelden is de invloed van zo'n opwekking, zo'n revival, ook duidelijk zichtbaar geworden in het economische en sociale leven van zo'n regio. Zo is ook door historici wel gesteld dat het achttiende eeuwse Engeland een eigen variant van de Franse Revolutie had kunnen meemaken, ware het niet dat zo'n groot aantal mensen door de Methodistische Opwekking tot bekering is gekomen. Als dat zo is – en hard bewijs valt in zo'n geval niet zo snel te geven, dunkt me – is de leus 'tegen de revolutie het evangelie' dus geenszins een holle frase. Daarmee is de relevantie van het Woord weer eens te meer aangetoond, niet alleen in het leven van enkelen, maar van hele naties. Dat is een van de redenen waarom 'opwekkingen'

zo'n uitermate boeiend en ook uitdagend thema vormen, ook voor ons die wellicht leven in een andere culturele situatie en in een andere tijd.

De Verenigde Staten

Het lijkt erop dat in de Verenigde Staten en Engeland veel meer opwekkingen zijn voorgevallen dan te onzent het geval is. Door de onvermoeide aktiviteit van mensen als Jonathan Edwards, maar ook John Wesley en George Whitefield, Engelsen die voor hun verkondiging in de toenmalige britse kolonie de Atlantische Oceaan overstaken, is er in de 18e eeuw al veel te melden van grote geestelijke beweging op Amerikaanse bodem. Opvallend is daarbij dat zowel Calvinisten als mensen met een arminaanse ligging kennelijk door de Here voor de verkondiging gebruikt zijn. In de vorige eeuw gaat die beweging onverminderd door; dan zijn de bekendste 'opwekkingspredikers' Dwight Lyman Moody en Charles Grandison Finney. Over beiden had ik persoonlijk wel het een en ander gelezen; mag ik nogmaals vermelden dat deze onderwerpen in de kerkgeschiedenis buitengewoon boeiende stof zijn om te lezen! Van Finney kwam er in 1967 een Autobiografie in het nederlands uit, op (eerlijk gezegd) onaantrekkelijke wijze uitgegeven door Elmer Klassen in Duitsland. (Waarom die editie daar vandaan komt weet ik niet.) De inhoud van deze 'Memoirs' is, ondanks de vormgeving, wel zeer de moeite van het lezen waard.

Motivatie voor dit proefschrift

Het is de verdienste van dr. Van der Dussen dat hij de visie die Charles Finney op zijn werk heeft, zijn visie op noodzaak en mogelijkheid van bekering en in feite zijn hele theologie uiteenzet en aan een nader onderzoek onderwerpt. In het 'Woord vooraf' geeft hij aan dat hij tot zijn keuze gekomen is door ervaringen in de gemeente; hij vermeldt dat hij „geconfronteerd werd met mensen die overgingen van reformatorische kerken naar evangeliegemeentes, en omgekeerd. Hun motieven hadden vaak betrekking op beleving en sfeer maar meestal bleken onder de oppervlakte theologische factoren een rol te spelen". Verder boeiden „de ontwikkeling van kerkleden, die door hun kontakten met evangelische groepen en organisaties tot een verdieping van hun geestelijk leven kwamen, maar daarin geen aanleiding zagen de kerk te verlaten. Karakteristiek voor hen acht ik hun praktische vroomheid, vaak voortkomend uit wat zij hebben ervaren als een reële bekering." Door dit alles komt dr. vd Dussen tot „een analyse van de theologie van een van de markantste

vertegenwoordigers van de Amerikaanse opwekkingsbeweging: Charles Grandison Finney."

Charles Finney als mens en prediker

Het eerste hoofdstuk (van de acht) geeft het levensverhaal van deze Finney (1792-1875). We lezen over zijn aanvankelijk lauwe geloofsleven, zijn krachtadige bekering en vervolgens zijn fenomenaal succesrijke prediking. Met recht spreekt vd Dussen van „een opzienbarende loopbaan. Finney bracht het ene dorp na het andere in opschudding door zijn indringende prediking. Overal doorbrak hij de gezapigheid in het kerkelijk leven. Dat irritatie en weerstand daardoor zijn deel werden kon hem niet deren; veel belangrijker voor hem was dat het vuur van de opwekking overal waar hij preekte om zich heen greep." Ik betreur het dat het gedeelte over zijn leven in het geheel van de dissertatie niet meer ruimte krijgt dan het geval is, maar het is duidelijk dat de schrijver al snel 'de diepte in wil' in zijn bespreking van de inhoud van Finney's werkwijze en achterliggende theologie. Het levensverhaal van Finney kan elders meer gedetailleerd worden aangetroffen dan hier wordt gepresenteerd.

Eigen methoden

Finney blijkt er bij zijn verkondiging als opwekkingsprediker zeer eigen methoden op na te houden. Die werkwijze houdt onder andere in dat mensen zeer langdurige campagnes meemaken, die wekenlang kunnen duren. Een intrigerende zin luidt: „Af en toe werden handel en nijverheid stilgelegd om de prediking in het middelpunt van de belangstelling te plaatsen." Nog boeiender is het om te lezen hoe Finney, geruime tijd voor de opkomst van de psychologie als wetenschap, zijn toehoorders zowel verstandelijk als emotioneel, onder toeneemende druk zet. Later spreekt van der Dussen ook over het theologische debat als „een klopjacht op de kop-pige zondaar, die naar uitvluchten zoekt om zich tegenover God te handhaven. Elke vluchtweg moet worden afgesneden, uit elke schuilplaats moet hij worden opgejaagd, net zolang tot dat hij het onhoudbare van zijn toestand inziet en zich bekeert." (89,90) Dat is dus een meer verstandelijke wijze om de ongelovige 'prooi' te omsingelen.

We lezen echter ook van de noodzaak om onbekeerden in „grote benauwdheid te brengen" (85) en van „hartverscheurende anxiety" (86) Dat laatste kan men vertalen als 'bezorgdheid, angst, gekweldheid'. „Verreweg de meest opzienbarende methode die

Finney hanteerde was zijn introductie van de 'Anxious Seat': geen van de 'new measures' riep zoveel ergernis en verzet op als deze. Dat is geen wonder: Finney oefende hiermee een pressie uit op potentiële bekeerlingen die verder ging dan wat men ooit had meegemaakt. Anxious Seats waren gereserveerde plaatsen voorin de zaal waarin de bijeenkomst gehouden werd. Mensen die, onder de indruk van de prediking, zich zorgen maakten over hun behoud, werden nu opgeroepen op te staan, maar voren te komen en te gaan zitten op dit 'zondaarsbankje'. Daar zouden zij, ten overstaan van alle aanwezigen, hun zonden moeten belijden en zich gewonnen geven aan God, terwijl er dringend voor hen gebeden werd. Finney realiseerde zich niet minder dan zijn critici, dat het plaats nemen op de 'anxious seat' als genant werd ervaren. Maar in zijn ogen maakte dat juist de waarde van deze methode uit. Uit eigen ervaring wist hij, dat valse schaamte een struikelblok kan zijn op de weg van overgave aan God. De 'Anxious Seat' was er bij uitstek voor geschikt de zondaar in zijn trots tot een beslissing te dwingen." (23)

Aandacht voor details

Mensen worden dus ook in hun gevoelsleven diep aangesproken en dat op een weloverwogen, systematische wijze. Uit vd Dussens weergave zien we hoezeer ook de intellectuele strijd en de emotionele druk samenhangen. „Behalve van een direkte prediking en van de 'new measures' (nieuwe maatregelen', PJvK) verwacht Finney ook heil van aandacht voor de kleinste details." Tot de details die vooraf moeten worden overwogen en doordacht horen

„met de juiste intonatie spreken over de verschrikkingen die de onboetvaardigen staan te wachten", terwijl ook „het zingen van waarschuwend liederen onder begeleiding van een donderend orgel kan bijdragen aan de benodigde sfeer van ernst en beklemming. () Het moet verboden worden opwekkingssamenkomsten te bezoeken in gezelschap van huilende kinderen of van honden: zij kunnen op beslissende momenten de aandacht afleiden!" (24)

Dat deze voorbeelden een eenzijdig beeld kunnen geven wordt ook in het proefschrift erkend. „Tenslotte is te wijzen op de grote plaats die Finney toekent aan het gebed. Zijn eigen ervaring is dat de effecten van zijn prediking onmiddellijk terugliepen zodra hij verslapte in het gebed, terwijl omgekeerd het vuur van de opwekking hoger oplaaid naarmate hij er intenser om bad. Hij ziet zelfs een oorzakelijk verband tussen het tot stand komen van een revival en het bidden daarom." (24)

Toch ligt in het proefschrift een zeker accent op de aanpak die Finney volgt. Vd Dussen maakt melding van „psychische hoogspanning die hij in zijn

benadering opwekte". Ook meldt hij „zijn onkonventionele wijze van werken. Behalve zijn 'gewone' taalgebruik schokte vooral het feit dat hij vrouwen inschakelde bij de publieke voorbede. Finney legde dit soort kritiek naast zich neer. Voor hem telde alleen de effectiviteit van de methode: succes was voor hem het kenmerk van het ware." een opwekking is „alleen gebaat bij een aanpak die shoc-keert." (25)

Maakbaar

Het gaat in de tijd van Finney er dus 'heet' aan toe, zowel intellectueel als emotioneel. Uit dr. vd Dussens proefschrift bleek – en dat ik althans niet zo verwacht – dat Finney als prediker veel tijd en aandacht investeerde in 'methodiek' en feitelijk van mening was dat een opwekking niet een wonder van God was, maar een gevolg van een uitgekende strategie, van een intense concentratie van gebed en – eigenlijk moet het hoge woord er toch maar uit – van een zeker effectbejag. Dat laatste kwam voor mij althans als een verrassing en als ik eerlijk ben, weet ik niet, of ik daar nu zo blij mee ben...

Finney beschouwde zijn succes als prediker stellig als gevolg van Gods zegen, maar ook als een vrucht op goede en deugdelijke planning. Het (voor mijn besef) toch wel wat verontroostende gevolg is dat voor Finney een opwekking ten diepste 'maakbaar' lijkt. Hij komt in konflikt met predikers van presbyteriaanse achtergrond en de reden wordt als volgt omschreven. „De diepste oorzaak van de afwijzing waarop Finney bij de behoudende presbyterianen stuitte, ligt evenwel in zijn uitgangspunt dat er rechtstreeks verband is tussen de methodes die men gebruikt en de zegen die God geeft. Hij beroept zich daarvoor op het feit dat de bijbel het werk van de evangelie- prediker vergelijkt met dat van de zaaier. Hij acht het onomstreden dat een goede oogst de zaaier alleen ten deel valt, wanneer God diens woord zegent. Tegelijk komt die zegen niet onverwacht: wanneer op de goede wijze gezaaid is, mag er eenvoudig op zegen gerekend worden. Zo is nu ook een revival geen wonder, dat God in zijn soevereine vrijheid schenkt op de tijd die Hem goeddunkt, maar het met zekerheid te verwachten resultaat van een deskundig opgezette evangelisatie campagne. Op de komst van revivals hoeft niet lijdzaam gewacht te worden – het behoort tot de verantwoordelijkheid van mensen om ze langs methodische weg tot stand te brengen." (26)

Nieuws over Paul Mpindi uit Bangui

In het negende nummer van de lopende jaargang van ons blad (23 april) startte ik namens de stichting EvTA (Evangelische Toerusting Afrika) een klein urgentie-projekt met het doel een zomer-studieprogram (kursus Engels) te bekostigen voor de Afrikaanse theoloog Paul Mpindi die door EvTA-bemiddeling een voortgezette theologische training in Grand Rapids zou gaan volgen en daarvoor bedreven moest zijn in de Engelse taal.

Het stemt tot vreugde te kunnen melden dat het benodigde geld daarvoor (\$ 3000,-) niet alleen is binnengekomen maar ook voor het genoemde doel besteed heeft kunnen worden. Paul is voor drie maanden naar Grand Rapids gekomen, heeft bedoelde cursus gevolgd en is met vlag en wimpel (with full colours) voor het examen geslaagd. Bovendien is er een studieplaats vrijgekomen zodat hij meteen aansluitend zijn driejaarlijkse training aan het Calvin Seminary kan beginnen.

Zijn gezin is nu naar Amerika overgekomen en in Michigan gehuisvest. Dit laatste op kosten van de CRC-gemeente van Lowell (Mich.). Wellicht zullen we in de naaste toekomst nog wel eens iets over Paul horen, want dolgraag zou hij in één van de zomervakanties naar ons land over willen komen om van nabij met de Nederlandse (gereformeerde) theologie nader kennis te maken. Vanwaar nu die belangstelling? Logisch! Die is natuurlijk gaande gemaakt door de Nederlandse docenten die in het kader van de EvTA nu al gedurende acht jaar regelmatig gast-kolleges hebben gegeven aan de theologische fakulteit van Bangui waar Paul is opgeleid. Die hebben een onstuitbare honger in hem wakker gemaakt.

En wat daarbij vooral zo mooi is: Paul brandt van verlangen om met wat hij aan theologische bagage opdoet zijn Afrikaanse kerken te dienen. Toen wij hem eens voorhielden dat wij niet graag zagen dat hij na zijn training bij de vleespotten van het Westen zou blijven hangen (zoals nogal eens gebeurt) was hij haast verontwaardigd. Duidelijk wordt hij gedreven door een grote liefde voor zijn niet-naar-brood-alleen-hongerend kontinent. En zo is het een onverdeelde vreugde je voor deze zeer begaafde jongeman in te spannen. Onze lezers kunnen de voldoening hebben dat ze daar voor een stukje aan meegedaan hebben. Goed zo!

Voor de EvTA:
ds H. de Jong, Zeist

Klaas Huizinga, Zeist

Een ontmoeting met Korea:

„Zover het oosten verwijderd is van het westen...”, staat er in Ps.103. Dat wil zeggen: oneindig ver! Misschien spreekt ons dat minder aan, nu wij na 13 uur vliegen voet op Koreaanse bodem kunnen zetten. Maar toch... zelfs al ben je in dat land, dan kan je je toch nog een wereld veraf voelen. De mensen daar zijn zo anders dan jij, zo 'vreemd' in hun manier van leven en denken. Maar weet u, juist daarom is een wezenlijke ontmoeting met hen zo enorm belangrijk. Te meer als wij 25% van hen onze broeders en zusters mogen noemen. Zonder die ontmoeting blijven het vreemden, en blijft de titel 'broeder' of 'zuster' een holle leus. Zo'n ontmoeting heeft tijd nodig. Evelien en ik werken nu vanaf 1983 in Korea (namens de Overzeese Zendings Gemeenschap), en hebben soms nog het gevoel vreemden te zijn onder vreemden. Toch wil ik in dit artikel proberen u iets te laten proeven hoe verrijkend zo'n ontmoeting kan zijn! En wel om verschillende redenen.

Allereerst vanwege de overeenkomsten, die er ook zijn. De ervaring een te zijn met mensen van een totaal andere cultuur, vanwege het gemeenschappelijke geloof in Christus, is een van de rijkste ervaringen die ik ooit in mijn leven heb gehad. Te merken dat het evangelie kracht heeft om door culturele muren heen te breken. Te ervaren dat Gods kerk wereldwijd is!

Maar ook vanwege de verschillen! In de ontmoeting van de ander wordt je geconfronteerd met jezelf. Door het kennen van de ander leer je je eigen 'aardigheden' ontdekken. Wat betekent het dat ik Nederlands Christen ben? Daar kan je alleen achter komen in de ontmoeting met een broeder van een andere cultuur. Je leert daardoor je eigen sterke en zwakke punten onderkennen, in vergelijking met de ander. Het is verrassend, soms verwarrend, te ontdekken hoe iedere cultuur elk op haar eigen wijze de bijbel toepast, en het geloof beleeft. Wij allen lezen de bijbel door onze eigen culturele bril. Waar bij ons een grote invloed van rationalisme en humanisme te zien is in de manier waarop we met de bijbel omgaan, is in Korea een grote invloed van Shamanisme, Boeddhisme, en Confusianisme waar te nemen. Dat hoeft lang niet altijd verkeerd te zijn. In iedere godsdienst zitten namelijk elementen, die met de bijbelse boodschap over-

eenkomen, of tenminste er neutraal tegenover staan.

Wat ik nu wil doen, is hier enkele voorbeelden van te geven. Hoe gelooft een Koreaan anders dan wij? Mijn hoop is dat wij hierdoor onze Koreaanse broeders en zusters beter leren begrijpen, en ze ook echt als broeder en zuster gaan zien. En ten tweede dat wij onszelf hier beter door leren kennen. Waarin staan wij sterk als westerse Christenen? Wat zijn onze zwakheden? Waarin worden wij uitgedaagd tot verandering, (beking?!) door de ontmoeting met onze Koreaanse broeder?

Invloeden van het Shamanisme op geloof:

Het Shamanisme is een vorm van animisme, waarin geesten van rotsen, rivieren, ook van voorouders aanbeden kunnen worden. Bij problemen of sterven wordt de Mudang ingeroepen, meestal een vrouw, die de geesten bezweert, en een soort medium tussen de geesten en de mens is. Wel wordt ook geloofd in een God, de allerhoogste, wat zeker tot de snelle groei van het Christendom heeft bijgedragen. Aangezien deze godsdienst de wortel is van de Koreaanse cultuur, beïnvloedt dit zeer duidelijk ook de Christenen. Voor hen is de onzichtbare wereld een vanzelfsprekendheid. Speciaal het bidden is voor hen netzo concreet, als een pan rijst koken. De strijd tegen boze geesten in de hemelse gewesten (Ef.6) is voor hen niet vreemd. Zo zijn er in de kerken elke ochtend om 5 uur bidstonden, elke vrijdagnacht een gebedsnacht, en bij elk bezoek aan iemand wordt eerst gebeden.

Daarnaast zijn er de gebedsbergen, waar je heen gaat om voor langere tijd te bidden en te vasten. Natuurlijk zijn hier ook excessen. Het gebed onttaardt soms in een emotionele uiting, waar

de inhoud er niet meer toe doet. En ook de mystiek slaat toe. Predikanten die door visioenen, en profetieën soms de raarste dingen kunnen verkondigen. Zo was er afgelopen jaar een grote stroming in de kerken, die geloofde dat Jezus eind oktober zou terugkeren. Maar toch..., kunnen wij hier niet veel van leren? Hoe reëel is de geestelijke wereld nog voor ons? Is het gebed niet vaak de afsluiting van onze bijeenkomsten, in plaats van het centrum? En waarom vinden wij het zo moeilijk om samen te bidden, als we bij iemand op bezoek zijn? Zijn wij als westerlingen niet te rationalistisch, en hebben weinig oog meer voor het ontastbare, en soms onbegrijpelijke? Geen wonder dat de New Age beweging dit hiaat nu opvult in Nederland!

Invloed van het Boeddhisme op geloof:

Ook het Boeddhisme heeft een enorme invloed gehad op het Koreaanse denken. En dat is ook merkbaar in het geloof van een Christen. Hier zijn positieve en negatieve voorbeelden van te noemen. Een positief voorbeeld is de vrijgevigheid van de Koreaan. Iets wat door Boeddhisme sterk werd aangeprezen. Je wordt er vaak verlegen van. Overal waar je komt word je bedolven onder geschenken. En iedere Christen, ongeacht zijn sociale positie geeft trouw elke maand 10% van zijn inkomen aan de kerk, en vaak zelfs meer. Nu moet ik toegeven dat de achtergrond hiervan vaak het 'verdienste doen' is, een centraal gegeven in het Boeddhisme. „Als je veel geeft aan de kerk zal je ook veel zegen van God ontvangen”, denken velen. De namen van de gevers worden ook vaak afgeroepen in de kerk, en ze ontvangen speciaal gebed van de dominee. Maar toch..., ik ken ook velen die geven uit een oprechte liefde tot Christus, die hun van origine Boeddhistische vrijgevigheid hebben weten

te veranderen in een 'genade van God', zoals Paulus het noemt in 2 Cor.8. Wat kunnen wij ons hierbij, als westerse mensen soms beschaamd voelen. Wij, die het begrip 'genade' al eeuwenlang kennen, en toch soms zo karig kunnen zijn in het geven aan God. Als een ieder van ons eens tienden ging geven aan de kerk, wat zouden we dan veel kunnen doen, op het gebied van zending, evangelisatie, onderhouden van een predikant, kerkenbouw, en noem maar op. Waar liggen onze prioriteiten in de besteding van ons geld? Invloeden van het Confusianisme op geloven:

Het Confusianisme is een Chinese filosofie, die als doel stelt harmonie te bereiken tussen de 'hemel' en mensen, tussen koning en onderdanen, tussen man en vrouw, tussen ouders en kinderen, tussen de bejaarde en de jeugd, etc. Het legt dan ook talloze omgangsvormen en etiquettes neer om dit te kunnen bereiken. Opvallend is hier dat het haast allemaal om verticale verhoudingen gaat. In een confusianistische maatschappij is gezag dan ook vaak autoritair. Zelfs de taal die je spreekt wordt hierdoor beïnvloed. Afhankelijk van de leeftijd en status van degene waarmee je praat, heb je 6 verschillende nivo's waarop je kan praten. Dat maakt de studie van die taal dan ook heel ingewikkeld, en je maakt dagelijks blunders, die echter geaccepteerd worden, omdat je toch een westerse 'barbaar' bent! Een centraal gegeven in het Confusianisme is eerbied voor de ouders. Je gehoorzaamt hen onvoorwaardelijk, je toont hen respect, je voorziet in hun onderhoud op hun oude dag. 'Eert uw vader en uw moeder' is haast een 'overbodig' gebod voor de Christenen. Toch zijn hier ook problemen mee, speciaal in een Koreaanse cultuur. Bijvoorbeeld: Wat moet je met een tekst als

„daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen"? In Korea is je verantwoordelijkheid tegenover je ouders vaak belangrijker dan die tegenover je vrouw! Je woont bij je ouders in, en zij hebben nog steeds het gezag. Of wat te zeggen over de voorouderverering? Respekt voor ouders blijft ook gelden na hun dood, en je wordt verwacht op bepaalde dagen aan hen te offeren, en voor hun graf neer te knielen. Voor veel Koreanen is dit een groot struikelblok in het overgaan tot het Christelijk geloof. Toch wil ik hier zeggen dat we voorzichtig moeten zijn met ons oordeel. Want in hoeverre zijn wij nog bereid het vijfde gebod te gehoorzamen? Laten wij onderhoud van onze ouders niet te gemakkelijk over aan de staat? Hebben wij door onze moderne huizenbouw niet op een handige wijze onze bejaarde ouders buiten de deur gezet? Hoe geven wij als westerse Christenen dit gebod gestalte in ons leven? Is het voorbeeld van onze Koreaanse broeder dan toch niet een uitdaging?

Mag ik nog een ander voorbeeld noemen over hoe het Confusianisme de Koreaanse geloofsbeleving beïnvloedt. Omdat de meeste relaties verticaal zijn, en vaak autoritair, geldt dat ook voor de relatie met God. God is hoogverheven, vaak ver weg. Hij gebiedt wat je doen moet, en je gehoorzaamt uit vrees voor Zijn oordeel. De 'vreze des HEREN' zit er bij de Koreaan van af het begin ingebakken. Koreaanse Christenen hebben dan ook een ontzaggelijke eerbied voor God. Geen wonder dat ze speciaal het aanbidden van God door middel van geestelijke liederen als geen ander kunnen! Het zijn in een Koreaanse aanbiddingsdienst is een geweldige ervaring. Maar tegelijk blokkeert dit hen vaak in een nauwe omgang met

God. God te zien als een liefdevolle Vader, die naast je staat, is vaak moeilijk voor een Koreaans Christen eigen te maken. Ziekte of ongeval worden meteen gezien als Gods oordeel over iets dat je verkeerd hebt gedaan. Toch ook hier: Kunnen wij niet veel van onze Koreaanse broeders leren? Ja, de Koreaan kan hier misschien iets van ons leren als we Christus ervaren als onze persoonlijke vriend, maar tegelijk: Is de vreze des HEREN niet vaak ver bij ons te zoeken? Zien we God niet vaak te 'humanistisch'? Als iemand die er is voor ons? Iemand die onze zonden wel door de vingers zal zien, iemand die ons onmogelijk kan disciplineren, laat staan oordelen? Hebben we God niet vaak verlaagd tot een persoon, die ons op onze wenken moet bedienen? En hebben geen oog meer voor Zijn heiligheid, verhevenheid? En als we ziek worden, wie geven we dan de schuld? Onszelf (zoals de Koreaan), of God? Hoe gemakkelijk roepen wij God ter verantwoording, terwijl het beter zou zijn als we ons gingen verootmoedigen!

Ik zou nog vele andere voorbeelden kunnen noemen, waarin wij veel kunnen leren van hen die een met ons zijn, en toch zo anders. Natuurlijk geldt dat ook omgekeerd voor onze Koreaanse broeders en zusters ten opzichte van ons. Maar dat is minder urgent voor ons om te weten. Mijn hoop is dat u door dit artikel gestimuleerd wordt de ontmoeting met de Christen van een andere cultuur bewust te gaan zoeken. En daarvoor hoeft u niet meer ver te reizen, ze wonen onder ons! Laten we de durf hebben om de confrontatie met onszelf aan te gaan door de ontmoeting met de ander!

(Het adres van Klaas en Evelien Hui-zinga is: Krakelingweg 10, 3707 HV Zeist, tel. 03404-23768)

In de komende nummers (o.a.):

M.R. van den Berg, Wordt hervormd!
M.R. van den Berg, De eerste en de laatste.
Johan Klein, Een vaste burcht.

door C. Huizinga, Heerenveen

Inleiding: 'Organiseren, hoe?'

Wat ons als iets nieuws wordt gepresenteerd, is niet altijd nieuw. Dikwijls blijkt, dat onder de nieuwe naam een oude zaak schuil gaat. Zo had de generatie van mijn moeder een gootsteen en een gaskomfoor en heeft die van mijn dochter een spoelcentrum en een kookcentrum. Aan de doelgerichte activiteit veranderde niets: het was en bleef afwassen en koken. Of, om het eens met een variant op een bijbels beeld te zeggen: de zakken zijn nieuw, maar de wijn is oud. Dat is zo slecht nog niet. Nieuwe zakken zijn goed en oude wijn is goed. Waar het om gaat is, dat de wijn behouden blijft.

Met het begrip 'gemeenteopbouw' is er, dunkt me, iets dergelijks aan de hand: een nieuw woord voor een oude zaak. De opbouw van de gemeente als doelstelling, vinden we reeds verwoord in de nieuwtestamentische brieven. Aan de gemeente te Efeze schrijft de apostel, dat de gemeente zichzelf opbouwt in liefde. Hoe? Naar de kracht die elk lid op zijn wijze oefent. Hoe verder? Als een welsluitend geheel, bijeengehouden door de dienst van al haar geledingen. Hoe dat mogelijk is? Door Christus, haar hoofd. Zo lang de christelijke kerk bestaat, heeft zij aan 'gemeenteopbouw' gedaan. De groei van het lichaam, daar gaat het om. (Ef. 4,16).

Nu moeten we, als we nadenken over 'gemeenteopbouw', wel weten wat we bedoelen als we 'gemeente' zeggen. Het is niet onmogelijk en zelfs aantrekkelijk, het begrip te laten uitdijen tot alles wat met het geestelijk leven van Gods kinderen te maken heeft. Als vader en moeder, samen met hun kinderen, na de maaltijd de bijbel lezen, kun je dat 'gemeenteopbouw' noemen. En terecht. We zullen nog zien, hoe essentieel het is voor de groei van de gemeente, dat zij haar leden bereikt in hun huizen. Want de kerk bestaat uit geslachten, en zij bestaat voort bij de gratie van de doopvont. „Voor u is het heil”, zegt Petrus in zijn grote rede, „en voor uw kinderen”. De gemeente die haar leden in hun huizen bereikt, bouwt niet een ander, maar zichzelf. Maar het is dan toch de kerk, de gemeente als zodanig, die bouwt en gebouwd wordt.

Als wij over 'gemeenteopbouw' spreken, kiezen we voor ons onderwerp ons uitgangspunt in de gemeente, zoals die op een bepaalde plaats in de tijd vergaderd wordt en samenkomt onder de regering van haar eigen oudsten. Ik kies expres het woord 'regering', omdat 'regeren' naar Gods Woord hetzelfde is als 'dienen'. Die regering door de eigen ambtsdragers is niet iets dat wijzelf uitgevonden hebben en vervolgens kerkordelijk vastgelegd. Die maakt deel uit van ons

belijden, d.w.z. we lezen die uit Gods Woord (Ned. Gel. Bel. art. 30 t/m 32). Gemeenteopbouw veronderstelt communicatie. Communicatie tussen de ambtsdragers van de gemeente en haar leden en binnen de gemeenschapsbeoefening van alle leden met elkaar.

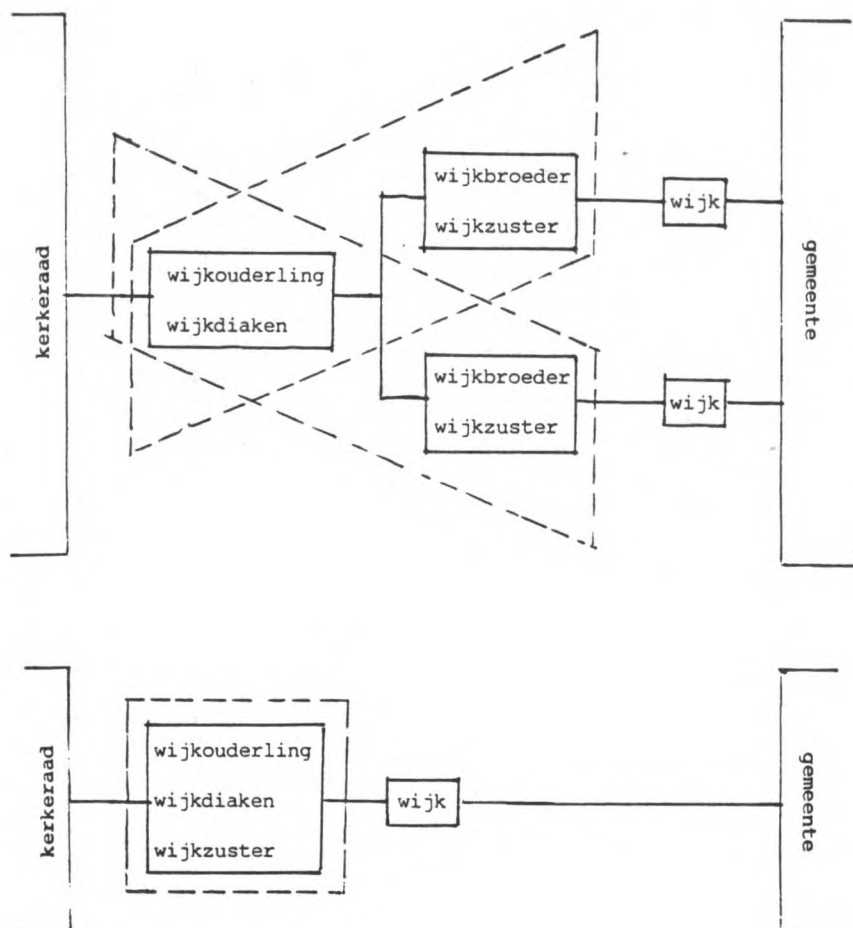
Nu is het mijn taak om iets te zeggen over de vraag, hoe je door te organiseren de gemeenteopbouw-activiteiten kunt ondersteunen. Anderen zullen het geestelijk karakter van de gemeenteopbouw en de toerusting daartoe inleiden.

Welnu, dan krijgen we te maken met de 'structuur' van de gemeente, zeg, hoe die in elkaar zit. Het begrip 'structuur' duidt de wijze van opbouw. Het gaat dan over vragen

als: „Welke zijn de verschillende geledingen”, „hoe verhouden die zich tot elkaar”, „hoe treden zij met elkaar in verbinding”, e.d. Als we dat niet weten, weten we ook niet hoe we de gemeenteopbouw-activiteiten moeten organiseren.

Twee van zulke geledingen zijn we al tegengekomen: de kerkeraad en het huisgezin of de familie. Een geleding is een gemeenschapsverband. 'Gemeenschap' betekent, dat we in het verband de 'personen' moeten zien. Elke echte gemeenschap bestaat uit personen, gemeenschapsverhoudingen zijn persoonlijke verhoudingen. De verantwoordelijke persoon lost in het gemeenschapsverband niet op, maar komt daarin tot zijn recht.

wijk : 20 huizen = 60 zielen.
wijkteam.

Voor wat de kerkeraad betreft is het van betekenis voor ogen te houden, dat een ambtsdrager geen ambtsdrager is omdat hij lid van de kerkeraad is, maar hij is lid van de kerkeraad omdat hij ambtsdrager is. Het ambt is persoonlijk. Persoonlijk vertegenwoordigt de ambtsdrager Christus.

Zoals het met de ambtsdragers gesteld is, zo met de gemeentelieden. Ieder gemeentelid doet en moet doen, wat een ambtsdrager in het bijzonder doet. Deelhebben aan Jezus Christus draagt een wezenlijk ambtelijk karakter. 'Het ambt aller gelovigen', noemen wij dat vroeger en u vindt het verwoord in Zd. 12 van de Heid. Catechismus: koninklijk, profetisch, priesterlijk. De wijze van opbouw moet dan ook niet alleen recht doen aan het gezag van de ambtsdragers van de kerk, maar niet minder aan de mondigheid van haar leden.

Om een aanzet te geven, heb ik een modelletje gemaakt van hoe het zou kunnen. Ik deed dat voor een grotere en voor een kleinere gemeente. De grootte van de gemeente, het zielen-tal, is van betekenis voor de wijze van organiseren. In dit opzicht bevat de leuze: 'Small is beautiful', veel waars. Binnen een kleinere gemeenschap bereiken mensen elkaar beter dan binnen een grotere, laat staan een massale. De massa is ongeleed. Het gaat er nu juist om, geledingen in te bouwen, die functioneren als persoonlijke omgangskringen en zo als tussenschakels in het geheel. Dergelijke geledingen noemen we 'gemeentekringen'.

Onze Nederlands Gereformeerde kerken zijn in overgrote meerderheid klein. Dat helpt. Van de 94 kerken zijn er 37 kleiner dan 200 zielen, 34 tussen de 200 en 400 zielen, 13 tussen de 400 en 600 zielen en 10 groter dan 600 zielen. Daarbij zijn de 4 kerken die samen met de plaatselijke Christelijke Gereformeerde kerk vergaderen, in die gezamenlijkheid geteld.

Een 'gemeentekring' moet gezien worden als een geleding van de gemeente, waarbinnen een beperkt aantal gemeentelieden elkaar ontmoet, met als doel gezamenlijke bijbelstudie, gezamenlijk gebed en onderlinge hulp.

In mijn voorbeeld verschijnt de gemeentekring als 'wijk'. Dat wil dus zeggen, dat het woongebied als uitgangspunt is genomen. Het kan natuurlijk ook anders, maar een indeling in wijken is duidelijk en biedt over het algemeen een goede doorsnee over de gemeente, zonder in eenzijdigheden te vervallen. Als grootte van een wijk is 20 huizen (adressen, huisgezinnen) aangenomen, wat gemiddeld overeenkomt met 60 zielen.

Bij een grotere gemeente, van b.v. 480 zielen zijn er dus 8 wijken, bij een kleinere, van b.v. 180 zielen zijn het er 3.

In het schema voor een grotere gemeente heeft elke wijk een eigen 'wijkbroeder' en een eigen 'wijkzuster'. Zij worden uit het midden van de leden van de wijk, in overleg met hen, door de kerkeraad benoemd. Zij geven leiding aan het wijkwerk, zowel wat de samenkomsten als het bezoek aan de huizen betreft. Je zou ze als 'hulpouderlingen' en 'hulpdiakenen' kunnen zien. Ze zijn geen lid van de kerkeraad, maar een vergadering van de raad met de wijkbroeders en -zusters staat natuurlijk niets in de weg. Per 2 wijken is er een 'wijkouderling' en een 'wijkdiaken'. Zij zijn lid van de kerkeraad. In een gemeente van 480 zielen bestaat de kerkeraad, naast de herder en leraar, dus uit 4 ouderlingen en 4 diakenen.

De wijkouderling en de wijkdiaken vormen nu samen met de wijkbroeder en de wijkzuster het 'wijkteam'. Dit wijkteam behartigt het contact van de kerkeraad met de betrokken gemeentelieden. Het ambtelijk huisbezoek – ook diakonaal – kan op deze wijze in het wijkwerk worden geïntegreerd. De herder en leraar kan op elk niveau bij het werk worden betrokken en is daartoe van zichzelf uit ook gerechtigd.

In het model voor een kleinere gemeente is deze structuur gehandhaafd, maar nu is het praktisch goed mogelijk, dat de functies van de wijkouderlingen en -diakenen geheel of gedeeltelijk samenvallen met die van de wijkbroeders- en -zuster. Hier is per wijk aan de betrokken ambtsdrager een wijkzuster toegevoegd; gedrieën vormen zij het wijkteam. Bij een gemeente van b.v. 180 zielen, bestaat de kerkeraad naast de herder en leraar uit 3 ouderlingen en 3 diakenen.

Uit de beide voorbeelden is wel duidelijk, dat bij een gemeente, kleiner dan 100 zielen er organisatorisch gezien geen communicatieprobleem behoeft te bestaan.

Passen we het model toe op een gemeente van 1200 zielen, dan krijgen we een kerkeraad van 21 ambtsdragers. Meestal zal een dergelijke gemeente twee predikanten hebben. In dat geval staat men voor de keus van één grote en vrij logge kerkeraad, of twee (deel)kerkeraden, ieder met hun eigen herder en leraar.

Voor wie creatief met het model omgaat, bestaan er veel goede mogelijkheden. De kern wordt gevormd door de gemeentekring of -wijk, samen met het wijkteam.

1 Toespraak gehouden op de Centrale Diaconale Conferentie te Spakenburg op 7 november 1992.

Kalender

van Ned. Geref. bijeenkomsten van meer dan plaatselijk belang.
Opgave: tel. 05130-20476.

8-10 okt.	N.G.J. Bijbelstudieweekend
6 nov.	Landelijke ouderlingen-konferentie te Driebergen
6 nov.	Centrale Diaconale Conferentie te Dronten
19-21 nov.	N.G.J. Bijbelstudieweekend
24 nov.	S.E.V.-vergadering met de kerken te Utrecht

1994

12 mrt.	Landelijke Vergadering Apeldoorn
16 april	Landelijke Ontmoetingsdag Barneveld

H. Algra, Den Helder

De eerste schooldag

De dochter ging voor het eerst naar het voortgezet onderwijs. De basisschool was vertrouwd geweest, én het bijbels onderwijs was er ook in vertrouwde handen. Nu ging ze naar een andere school. Een school waar de ouders zelf wel vraagtekens bij stelden, maar er was geen alternatief. Op de avond voordat hun dochter naar de nieuwe school ging, hebben de ouders er met hun dochter over gepraat. „Er gaan veel dingen veranderen. Je zult ook dingen horen waar je het niet mee eens bent en die wij je anders verteld hebben. Als je daar mee zit, praat er dan over en vraag het ook aan ons”. Daarna hebben de vader en de moeder samen met hun dochter gebeden.

De volgende dag kwam de dochter uit school. Veel indrukken, nieuwe vakken, heel andere klasgenoten. „En hoe was het?” vroeg de moeder. „Leuk hoor. Maar jullie kunnen gerust zijn. De leraren hebben niets gezegd waar jullie het niet mee eens waren. Dat komt dan zeker nog?”

Verzocht inzake het vertrouwen op God (2)

(Matth. 4:5-7)

Meegenomen door de duivel

Toen nam de duivel Hem mee: zo begint Matth. 4:5. Dat moeten we goed tot ons laten doordringen. Jezus wordt meegenomen door de satan. De duivel neemt het initiatief en heeft de leiding. Dat is iets om even stil van te worden en je adem in te houden. Jezus van Nazareth, de Zoon van God – want dat was Hij; God zelf had Hem na zijn doop zo genoemd – wordt door de duivel meegenomen, zoals een agent een arrestant meeneemt. Dat Gods Geest iemand kan meenemen, is ons wel bekend. Zo vertelt Ezechiël een paar keer dat de Geest van God hem opnam en hem ergens heen bracht. En van Filippus wordt vermeld dat de Geest van God hem na de doop van de ethiopische minister van financiën wegnam en dat hij in Asdod weer opdook (Hand. 8:39,40). Hoewel we toch wat sceptisch en onwennig tegenover zulke dingen staan, nemen we, voorzover het bijbelverhalen betreft, nog wel aan dat zo iets kan gebeuren. De Geest van God kan mensen op een voor ons onbegrijpelijke manier ergens brengen.

In de stad en het huis van zijn Vader

In vers 1 hebben we gezien dat Gods Geest ook Gods Zoon kan meevoeren. In het evangelie van Marcus vinden we een heel sterke uitdrukking. Daar staat: terstond dreef de Geest Hem uit naar de woestijn. Als de Geest van God iemand aangrijpt, kan hij een gedrevene worden. Ook de Zoon van God kan een door de Geest gedrevene zijn. Dat vinden we niet problematisch. Maar het ligt anders als de Zoon van God door de geest uit de afgrond wordt meegenomen en weggebracht. Dat is ronduit schokkend. Jezus wordt gemanipuleerd door de satan. Zoveel macht bezit hij. Hij kan dat zomaar doen: Christus wegnemen en Hem neerzetten op de plaats waar hij Hem hebben wil.

Die plaats maakt het nog verbijsterender. De duivel neemt Hem namelijk mee naar de heilige stad. Dat is de stad waar God beslag op gelegd had en waarvan Hij gezegd had: Jeruzalem is mijn stad; hier wil Ik wonen. Jeruzalem is de stad waar Jezus, de Zoon van God, thuis hoort en zich thuis mag voelen. Want het is immers de stad van zijn Vader.

Maar dat is nog niet alles. Het is nog ingrijpender. De duivel brengt Jezus naar de tempel, naar het huis van zijn Vader. Daar mag Hij kind aan huis zijn. Maar wat het zo aangrijpend en verbijsterend maakt, is het feit dat Hij zich daar in de greep van de satan bevindt. De satan zet Hem daar neer.

Als er ergens een plek is waar de satan niet thuis hoort, waar hij met een grote boog omheen zou moeten lopen en het niet zou moeten wagen er naar binnen te gaan, dan is dat de stad en het huis van God. Maar hij gaat er wel naar binnen. Dat is zijn brutaliteit. En het toppunt is dat hij er durft te komen met Jezus bij zich.

Jezus komt in de stad en het huis van zijn Vader, maar niet als een vrij man. Hij wordt gedwongen. Hij is min of meer de gevangene van Gods grootste vijand. Eigenlijk zou het Jezus moeten zijn die in deze stad en dit huis vrij in en uit loopt. In werkelijkheid is het de satan die er vrij in en uit loopt en die Jezus hier brengt. Alleen dat al moet voor Jezus een verschrikkelijke ervaring geweest zijn. Nergens scherper dan hier krijgen we zo'n indringend beeld van de ongelooflijke brutaliteit van de satan en van zijn verbeten inzet Gods verlossingsplan te blokkeren en onmogelijk te maken.

Schijnvertoning?

Wanneer we dat tot ons hebben laten doordringen, werken de woorden van de satan op het eerste horen min of meer als een anti-climax. Wat hij aan Jezus voorstelt lijkt volstrekt onzinnig en helemaal niets van een verzoeking in zich te hebben. Werp Uzelf naar beneden! Dat heeft toch helemaal niets verleidelijks!

Stel u eens voor dat u op de galerij van een flatgebouw, vijf- of zeshoog, naar beneden staat te kijken en dat iemand tot u zegt: spring maar naar beneden; er zal u niets overkomen. Zou dat een verzoeking voor u zijn? Natuurlijk niet. U zou geen moment in verleiding komen om het te doen, zelfs niet als u een hoge beloning in het vooruitzicht werd gesteld. Zelfs in situaties waarbij ze hun leven kunnen redden door te springen, bij een brand bijvoorbeeld terwijl de brandweer klaar staat met een vangzeil, zijn er mensen die dat nog niet durven. Van een hoog gebouw afspringen is niet verleidelijk. Alleen voor mensen met zelfmoordplannen kan het iets aantrekkelijks hebben.

Is het dan niet dwaas van de satan een dergelijk voorstel aan Jezus te doen? Wordt de verzoeking zo niet een paskwil, een schijnvertoning? Valt de satan zo niet door de mand als iemand die een volkomen gebrek aan inzicht heeft in wat voor mensen een verleidelijk aanbod is? Wat laat hem denken dat dit voorstel voor Jezus een reële verzoeking betekent?

Beroep op Jezus' Godsvertrouwen

Om te begrijpen waarin de verzoeking

ligt, is het nodig terug te denken aan het antwoord dat Jezus aan de satan gegeven had, toen deze Hem suggereerde brood uit stenen te maken. De mens zal leven van alle woord dat uit Gods mond uitgaat. Anders gezegd: het waarachtige leven bestaat in een volstrekte afhankelijkheid van God en in een volledig vertrouwen op Hem. Jezus had zich toen laten kennen als iemand die zo wilde leven. Het enige dat bij Hem de doorslag gaf, was het Woord van zijn Vader. Dat Woord was zijn leven.

Daar haakt de satan nu op in. Dat behoort bij zijn tactiek. Hij zoekt aansluiting bij wat iemand zegt, bij de pretentie die iemand voert of bij de situatie waarin iemand verkeert. Dat tast hij af en hij probeert er een zwakke plek in te vinden.

Jezus zei: Ik wil mijn hele leven, al mijn doen en laten, baseren op het Woord van mijn Vader en het daarvan laten afhangen. De satan denkt: ik zal een situatie creëren, waarin dat vertrouwen op God onder hoogspanning komt te staan. Dan zullen we nog eens zien wat er gebeurt!

Daarom zegt hij tot Jezus: spring naar beneden. Want God heeft beloofd dat Hij zijn engelen zal sturen om u op de handen te dragen. Laat nu maar eens zien of U werkelijk op dat Woord van God vertrouwt. God zegt: mijn engelen vangen U wel op; U zult geen schrammetje oplopen. Toon dan dat het U ernst is, dat uw vertrouwen op Gods Woord onbeperkt is. Spring.

De verzoeking ligt dus in wat de satan suggereert: als U niet springt, faalt U. Als U niet durft, is uw vertrouwen op God niet volkomen. Can is Gods Woord voor U toch niet alles.

Messiaans teken

Er komt nog iets bij. In de joodse messiasverwachting speelde de gedachte een rol, dat de messias zich bij zijn komst publiek zou manifesteren en als messias kenbaar maken door een groots en indrukwekkend teken. Door van de tempel omlaag te springen en ongedeerd neer te komen op het tempelplein midden tussen de mensen die daar altijd in grote aantallen aanwezig waren, zou Jezus in één slag erkenning vinden als messias. Erkenning vinden door een dergelijk teken zou natuurlijk heel wat gemakkelijker zijn dan via de moeizame weg van een door velen niet begrepen prediking. Deze suggestie had dus wel degelijk iets verleidelijks. Het was immers van wezenlijk belang dat Jezus erkend werd als messias. Het ging er toch om dat Hij als zodanig aanvaard zou worden. Als Hij dat nu eens bereiken kon door omlaag te springen!

Dat gaf aan het springen een geweldig motief en een concreet doel. Dat laatste is erg belangrijk. Een mens wil een doel hebben bij wat hij doet. Talloze mensen die graag dagelijks een eindje zouden willen wandelen, doen het niet omdat ze geen doel hebben. Maar als er een brief te posten is of een hond uitgelaten moet worden, doen ze het wel, want dat geeft aan hun wandelen een doel. Zomaar in het wilde weg omlaag springen ligt niet zo erg voor de hand. Maar als het een doel heeft, als het leidt tot het aanvaard worden als messias, komt het toch in een ander licht te staan.

Het geraffineerde daarbij is de suggestie dat springen onvermijdelijk is als Jezus zonder reserves op God wil vertrouwen. Niet springen is God wantrouwen. Het voorstel van de satan schijnt een oproep te zijn om op Gods Woord te vertrouwen. En dat kan toch niet verkeerd zijn! Dat kun je nooit genoeg doen. En als je dan bovendien door het te doen ook nog je doel bereikt, is het eigenlijk geen vraag meer wat je moet doen.

Beroep op de Schrift

Zo kwam de verleiding op Jezus af. De kracht van de satan was zijn beroep op de Schrift. Voor een Israëliet – en zeker voor Jezus – was dat uiterst belangrijk, zoals het vandaag ook voor ons nog van levensgroot belang is. Dat mag in onze tijd wel eens extra benadrukt worden. Voor steeds meer mensen is de Schrift niet langer doorslaggevend voor hun handelen. Men doet iets of laat iets na omdat men het zelf prettig vindt en er behoefte aan heeft. Als iemand erop wijst dat de Schrift hun handelwijze afkeurt, reageert men op verschillende wijze. Dan kan men zeggen: de bijbel is verouderd; daar kun je vandaag niet meer mee aan komen dragen. Of men zegt: het kan wel zijn dat de bijbel het afkeurt, maar ik voel en ervaar mijn handelwijze niet als verkeerd en dus is er ook niets verkeerd mee. Of men zegt: ik ben het niet met de bijbel eens; ik zie het anders.

Tegenover dergelijke redeneringen – die ook ons gemakkelijk kunnen beïnvloeden omdat we mensen van deze tijd zijn – moeten we vasthouden dat alleen het Woord van God uitmaakt wat goed en verkeerd is. Het antwoord op die vraag moeten we blijven zoeken in de Schrift. Daarom is kennis van de Schrift ook zo belangrijk. Bij Jezus was dat zo. Hij kende de Schrift en liet zich erdoor leiden. Zijn leven werd door Gods Woord genormeerd en was erop georiënteerd. Daarom was voor Hem een beroep op de Schrift, een verwijzing naar Gods Woord, het krachtigste en zwaarste appel dat op Hem gedaan kon worden. Kijk, zei de satan, het staat er, in Ps. 91. Spring gerust. Bewijs uw vertrouwen op Gods Woord. Laat zien dat U het voor honderd procent serieus neemt en dat U niet aarzelt volgens de Schrift te handelen. Spring omlaag. God zal immers zijn engelen bevel

geven aangaande U om U in hun vangzeil op te vangen. U zult geen schrammetje oplopen.

Eronder of erboven?

Wat is er verkeerd met dit beroep op de Schrift? De tekst die de satan aanhaalt, staat er inderdaad. Dat kan niemand ontkennen. De engel zit niet in de tekst zelf, maar in de manier waarop hij gebruikt wordt. We raken hier de vraag: hoe ga je met de bijbel om? Dat kan namelijk op een heel verkeerde manier gebeuren. De satan doet dat en Jezus onderkent dat. We kunnen het verschil tussen Jezus en de satan als volgt typeren. Jezus leeft uit de Schrift. Hij laat zijn doen en laten uit de Schrift opkomen en opbloeien. Hij staat onder het Woord van God. Maar de satan staat er boven. Hij heeft een plan en gaat dan achteraf zoeken naar een tekst die het plan aannemelijk en aanvaardbaar kan maken. En hij wil ook Christus tot die manier van bijbelgebruik brengen. U wilt van God en zijn Woord afhankelijk zijn? vraagt hij. Prachtig! Dan weet ik een heel goede manier om dat te laten zien. Spring omlaag van de tempel. Dat is nog eens een bewijs van Godsvertrouwen. Bovendien bereikt U er ook nog mee dat U als messias erkend wordt. Er als U eraan mocht twifelen of dit wel de manier is, dan heb ik hier een tekst voor U uit Ps. 91. Ziet U nu wel dat het kan?

De rollen omgekeerd

Ik denk dat de Schrift maar al te vaak op deze manier misbruikt wordt. Dan willen we graag iets en werken we een plan uit om het te bereiken. Ergens voelen we wel aan dat wat we willen niet door de beugel kan. Maar we willen het zo graag. En dan gaan we zoeken naar teksten die moeten bewijzen, dat wat wij willen toch wel kan en waarop we ons naar anderen toe kunnen beroepen.

Maar zo zijn de rollen precies omgekeerd. Want niet wat ik wil moet vooropgaan maar het Woord van God. Wanneer ik iets wil en ik ga dan Gods Woord gebruiken om wat ik wil te rechtvaardigen, dan is de volgorde verkeerd. De goede volgorde is: buig je onder Gods Woord, want dan ga je willen wat dat Woord zegt. Hoe hanteren we de Schrift? Dat is een van de meest wezenlijke vragen in ons persoonlijk en kerkelijk leven. Heel wat vroom geklets en vrachten bijbelteksten dienen alleen maar om eigen ideeën, plannen, theorieën en begeerten te rechtvaardigen. Wie de Schrift zo gebruikt, stelt zich op dat punt niet onder maar boven de Schrift. Hij laat zijn leven niet door de Schrift beheersen maar manipuleert het Woord van God.

Dat is de manier waarop de satan de Schrift gebruikt. Hij doet een voorstel en levert er een tekst bij om het aannemelijk te maken. Het gaat hem niet om die tekst, niet om Gods Woord, maar om zijn voorstel. Bij Jezus is het omgekeerd. Het gaat Hem niet om zijn

eigen voorstellen, gedachten en plannen. Hij wil niet zelf zijn weg uitstippelen. Het gaat Hem om Gods Woord. Hij wil zijn leven en optreden uit dat Woord laten opbloeien.

Dienende engelen

Van de buitenkant af gezien zijn die twee manieren van Schriftgebruik op het eerste gezicht vaak moeilijk te onderscheiden. Een bijbelgebruik in de trant van de duivel wekt vaak de indruk uitermate vroom te zijn en kan overkomen als buitengewoon serieus. In werkelijkheid is het dat natuurlijk niet. Je kunt dat bij nader inzien ook wel proeven, maar daarvoor moet je wel zelf de Schrift kennen en eruit leven. Wie niet thuis is in de Schrift en zich er niet dagelijks door laat voeden, raakt zijn oriëntatievermogen kwijt. Een gelovige omgang met de Schrift is van levensbelang.

Jezus kende het Woord van God. Om met Ps. 40 te spreken: Gods wet was in zijn binnenste. Die had Hij zich eigen gemaakt en was Hem vlees en bloed geworden. Daarom onderkent Hij wat er verkeerd is in het Schriftgebruik van de satan. De satan suggereert wel dat gehoor geven aan zijn voorstel het bewijs is van een onberperkt Godsvertrouwen, maar dat is het niet. Als Jezus deed wat de satan Hem voorstelde, zou Hij niet God maar zijn eigen plannen vooropstellen en daarbij uitproberen hoever Hij bij God kon gaan ten bate van die plannen. Dat is geen vertrouwen op God maar een poging Hem te manipuleren. En Gods belofte waarop dan een beroep gedaan wordt, geldt in zo'n geval natuurlijk niet.

Als Jezus gedaan had wat de satan suggereerde en omlaag gesprongen was om zo God voor zijn eigen messiaanse karretje te spannen, zouden er geen engelen klaar gestaan hebben om Hem op te vangen. Hij zou te pletter gevallen zijn op de plavuizen van het tempelplein.

Gelukkig kende Jezus de Schrift. Gelukkig wist Hij dat het niet aangaat te kijken hoever je met God kunt gaan bij het nastreven van je eigen doeleinden. En juist zo werd de belofte van Ps. 91 vervuld. Als Jezus gesprongen had, zou dat niet gebeurd zijn. Nu Hij niet springt, gebeurt dat wel. Vers 11 vermeldt dat engelen kwamen en Hem dienden.

Dat mogen we ook op ons betrekken: alleen als we ons leven laten opbloeien uit de Schrift, zullen we ontdekken hoe waar en betrouwbaar Gods beloften zijn.

J.J. Oostenbrink, Utrecht

Overheid en kerkelijke huwelijksbevestiging (1)

Een koerswijziging

Het is al vele jaren in Nederland aan een predikant verboden een huwelijk kerkelijk te bevestigen, dat niet eerst voor de burgerlijke stand is gesloten. Vandaar dat gewoonlijk een predikant aan het bruidspaar eerst het trouwboekje ter inzage vraagt voordat hij tot die huwelijksbevestiging overgaat. Nu schreef ik vorig jaar in Opbouw (zie de nrs. van 25 september en 9 oktober 1992) dat dat verbod toen op de helling stond. De minister van Justitie had publiekelijk meegedeeld het verbod te willen afschaffen. In een bijeenkomst, waarin hem door de burgemeester van Beverwijk een petitie werd overhandigd, waarin gepleit werd voor opheffing van het onderscheid in verschillende 'samenlevingsvormen'. De minister achtte het verbod (toen) ook 'niet meer van deze tijd'. Het was overigens zeker niet het enige argument. Er werden er wel meer genoemd. Zo is zelfs wel betoogd, dat ook de vrijheid van godsdienst bij die afschaffing gebaat zou zijn. De vrijheid van de kerken zou dan immers alleen maar worden verruimd? Daar kun je als kerklid toch alleen maar vóór zijn? Of ligt het toch niet zo eenvoudig? Inmiddels is komen vast te staan, dat *die voornemens om dat verbod af te schaffen van de baan zijn*. En dat is iets, waar ik bepaald niet ongelukkig mee ben. De in dat geheel gebruikte argumenten blijven echter van direct belang. Voor de toekomstige wetgeving rondom huwelijk en 'andere leefvormen' én voor de in de kerken plaats vindende huwelijksbevestiging.

Twee verschillende taken

Een en ander hangt natuurlijk nauw samen met het antwoord op de vraag, wat m.b.t. dat huwelijk de taak is van de kerken en wat de taak is van de overheid. De visies daarop lopen sterk uiteen. Zowel bij de kerken als bij de overheden, om van de diverse politieke partijen nog maar niet te spreken. Wat de kerken betreft: voor de r.k. kerk is het huwelijk nog steeds een sacrament, voor de reformatorische kerken niet. En wat de overheid betreft zijn er ook nogal wat verschillen. Zelfs als we ons tot de westerse landen beperken. De in de wetgeving gekozen oplossingen variëren ook nogal. Een in Nederland voor de burgerlijke stand gesloten huwelijk dat niet kerkelijk is bevestigd, is (wel degelijk) een rechtsgeldig huwelijk. Een alleen in de kerk bevestigd huwelijk niet. Die dominee kan hier een huwelijk 'slechts' bevestigen, hij kan en mag het niet sluiten. In andere landen is dat soms heel anders. Het is mogelijk dat een predikant

of pastoor daar wel de bevoegdheid heeft een huwelijk te sluiten. Met alle daaraan door de wet verbonden rechtsgevolgen. Soms heeft of had zelfs alleen een geestelijke de bevoegdheid om een huwelijk te sluiten. Bekend is dat protestanten in landen, waarin de rooms-katholieke kerk domineert, daardoor soms in grote problemen terecht kwamen. Doordat ze dan voor de keus stonden om of ongehuwd te gaan samenwonen of zich toch te voegen onder het regiem van de r.k. kerk. Een voor een protestants christen niet zo aantrekkelijk dilemma.

Een plurale samenleving

Nu zijn er in Nederland niet alleen protestanten en rooms-katholieken. De secularisatie versloeg zijn duizenden en het aantal kerken en secten breidde zich alsmaar uit. De samenstelling van de bevolking veranderde ook in ander opzicht. De gevarieerdheid nam eveneens toe door de import van vele groenen buitenlanders, die vaak hun eigen godsdienstige of religieuze overtuiging meebrachten. Het leidde mevr. A.C.M. van der Hoeven – vroeger de echtgenote van de bekende en thans overleden schrijver Simon Vestdijk – in 1991 in haar proefschrift 'Religieus recht en minderheden' er toe te pleiten voor een zgn. rechtspluralisme m.b.t. de huwelijkswetgeving. Allerlei religieuze minderheden zouden dan zo hun eigen stempel op die huwelijkswetgeving mogen zetten. Dat zou dan leiden tot grote verschillen in de aan het huwelijk te verbinden gevolgen. Denk maar aan de alimentatieplicht, de persoonlijke rechten en verplichtingen van de echtgenoten, het huwelijksvermogensregime, de naamgeving, de positie van de kinderen etc. Haar niet zo bijzonder doordachte voorstellen vonden trouwens niet zo'n erg gunstig onthaal. O.a. omdat ze veel meer problemen oproepen dan oplossen. Niet alleen voor het Nederlandse recht maar ook in het licht van het internationale huwelijksrecht.

Een kritisch advies

Maar nu eerst terug naar het aanvankelijke voornemen van de minister. Daarover werd nl. advies ingewonnen bij de zgn. Permanente Commissie. Die voorzag het geheel van een vrij kritisch commentaar. In een advies van 3 november 1992. De commissie benadrukt nog eens, dat het burgerlijk huwelijk duidelijk verschilt van hetgeen mogelijkwerijs in de kerk gebeurt. Hier in Nederland wordt door die kerkelijke plechtigheid in ieder geval, zo wordt nog eens expliciet vermeld, *géén rechtsgeldig huwe-*

lijk tot stand gebracht. De wettelijke gevolgen van een huwelijk gelden alleen als dat huwelijk hier voor de burgerlijke stand is gesloten. De commissie wijst er in haar advies ook op, dat wanneer Nederland zou kiezen voor opheffing van dat strafrechtelijke verbod het zich in een uitzonderingspositie zou plaatsen. Een uitzonderingspositie met duidelijk riskante aspecten. De ervaring van de laatste jaren maakt dat duidelijk. Zo kwamen er met enige regelmaat gevallen voor, waarin, wanneer een 'religieuze huwelijksplechtigheid' werd voltrokken in strijd met het verbod, de betrokkenen toch in de veronderstelling leefden dat zij dan gehuwd waren. Het betrof dan vooral mensen, afkomstig uit minderheidsgroepen. Dat bracht voor hen dan soms zeer ingrijpende gevolgen met zich mee. Het leidde er soms ook toe, dat in het buitenland dan op grond van een Nederlandse kerkelijke akte werd aangenomen dat de betrokkenen hier wel gehuwd waren. Ten onrechte. Met allerlei nare gevolgen, ook voor de positie van de kinderen. Dergelijke ingrijpende misverstanden moet je met je wetgeving, aldus de commissie, niet in de hand werken. Met andere woorden: weet wel wat je doet.

Het verbod: norm of symbool?

In dat advies wordt nog een geheel ander aspect aangeroerd. Het verbod staat in de wet. Nog steeds. Niettemin worden predikanten die het verbod overtreden, slechts uiterst zelden vervolgd. Zo zelden zelfs, dat er in feite sprake is van een 'beleid' om niet te vervolgen. Dat roept dan de vraag op, of het nog wel zinvol is het artikel in de wet te laten staan. Kun je het dan niet beter toch schrappen? Dat is trouwens een vraag, die steeds vaker en m.b.t. veel meer artikelen of zelfs complete wetten wordt en kan worden gesteld. Denk maar aan de abortuswetgeving, de drugswetgeving of de milieuwetgeving. We spreken dan tegenwoordig o.a. al van mentaliteitswetten en illusiewetten. Wetten, die wel als geldend recht zijn afgekondigd, maar waarbij je meteen al kunt vermoeden, dat het niet eenvoudig zal zijn ze te handhaven. Het verschijnsel is overigens niet nieuw. Denk maar aan de voorschriften in het Oude Testament inzake het zgn. jubeljaar, waarin wordt voorgeschreven dat in elk vijftigste jaar een ieder in Israël zijn oorspronkelijke bezittingen moest terugkrijgen. Hoe vaak zou dat echt gebeurd zijn? Maar wetgeving kan zelfs nog in sterkere mate tot (alleen maar) symbool

(ver)worden. Je krijgt soms zelfs de indruk, dat regering en parlement uitgaan van de veronderstelling dat je moeilijke problemen kunt 'oplossen' door maar een regel 'af te kondigen' en daarmee dan te volstaan. Zonder zelfs ook maar het plan en de intentie te hebben die te handhaven. Is het dan verwonderlijk, dat je als burger er dan niets meer van snapt en dat het respect voor de overheid, voor de wetgever daalt?

In dit opzicht was de desbetreffende commissie verdeeld over het plan het verbod af te schaffen. Handhaving van het artikel heeft, aldus een aantal leden van de commissie, toch in ieder geval een 'symbolische waarde'. Andere leden hadden een tegenovergestelde mening en gaven dus de voorkeur aan afschaffen.

Nogmaals: de minister heeft het plan het artikel af te schaffen inmiddels laten vallen. Dat laatste betekent echter nog niet dat we nu van een stringente handhaving kunnen uitgaan.

(wordt vervolgd)

Reis door Turkije

(6)

P.C. van Wijk

Van Efeze naar Milete

In de buurt van Selcuk is nog een toeristische trekpleister, waarvan ik iets vertellen wil, nl. **de grot van de zeven-slapers**. Er is een oud verhaal, dat met die grot te maken heeft. Tijdens de christenvervolgingen in 250 hebben veel mensen een schuilplaats gezocht in de bergen. Zeven jongens zouden dat ook hebben gedaan en zij verborgen zich in een grot. Ze vielen echter in slaap en werden precies 200 jaar later, in 450, wakker. Toen was er geen vervolging meer, want het christendom was algemeen erkend. Toen de jongens later stierven, werden ze begraven in de grot, waarin ze zo lang hadden gelegen.

Later is voor de grot een kerk gebouwd en nu zijn er restanten van die kerk met delen van fresco's. In zijn boek 'Gij kustlanden' gaat Dr. C. van der Waal op deze legende nader in. Hij wijst er op, dat in het apokriefe boek 2 Makkabeeën, hoofdstuk 7, gesproken wordt over de marteldood van

zeven broers en hun moeder. In een grieks gebed uit de 16de eeuw wordt over de zeven-slapers als volgt gesproken:

„Heer, onze God, die Abdemelek onder de vijgeboom met zes takken hebt doen inslapen en te Efeze de zeven broers Jamblichus, Maximius, Exagutodimianus, Dionysius, Johannes, Antonius en Martinianus, laat ook uw dieenaar ... inslapen met een vredige slaap, een rustbrengende slaap, een slaap van leven, een genezende en heilzame slaap. In de naam van de Vader en de Zoon.”

Of dit gebed tegen slapeloosheid de bidders geholpen heeft, weet ik niet.

Naar Milete

Ten zuiden van Selcuk (het oude Efeze) liggen drie plaatsen, die een bezoek zeker waard zijn, Didyma, Priene en Milete. Vroeger was de weg naar Didyma een heilige weg, omdat de plaats zelf een heilige stad was. Eigenlijk was het een tempelstad. Nu nog zijn er restanten van de grote Apollo-tempel. Vroeger had deze tempel 124 zuilen met een hoogte van 20 meter. Voordat je de tempel binnengaat, moet je een brede trap van 13 treden passeren.

De Apollo-tempel werd in de oudheid door velen bezocht. Men wilde iets horen van wat de priesters vertelden. Zij immers waren op de hoogte van wat een in trance geraakte priester had verteld. Het orakel van Apollo trok niet alleen pelgrims, maar ook lieden, die zich de rijkdommen van de tempel wilden eigen maken.

Het beeldhouwwerk op de grote en kleine brokstukken van steen is bijzonder. Onder aan de trap naar de voorhof is bv. een bijzonder gaaf kindergezicht te zien. De steen is wel in tweeën gegaan, maar de stukken passen nog precies op elkaar.

De tempel is in 494 voor Christus door de perzen verbrand, maar later weer gedeeltelijk herbouwd.

Priene is een heel andere plaats. Er is wel een tempel en ook een theater, maar het is allemaal kleiner. Op stukken steen zijn letters gegraveerd, er zijn beeldhouwde voetbankjes van zetels, waarop vroeger de leiders van de stad zaten.

Weer anders is Milete. In de zevende eeuw voor Christus was Milete de belangrijkste plaats van dit gedeelte van het oude Azië. Er werd veel handel gedreven en de plaats had vier havens. Het is een enorme plaats geweest, is enkele malen verwoest en zit thans nog voor 90% onder de grond. Maar het bijzondere van Milete is toch ook, dat Paulus hier is geweest. Vanuit Assus, waar hij, na een lange wandeling vanuit Troas, aan boord was gegaan bij zijn reisgenoten, kwam hij in Milete (Hand. 20). Hij had zich geen tijd gegund om een stop te maken in Efeze, maar liet de oudsten van Efeze naar Milete komen om een aantal zaken te bespreken. Eigenlijk is dit niet goed gezegd, want uit de bijbel

blijkt, dat Paulus niet met de mensen uit Efeze sprak, maar hen toesprak. Hij had een afscheidswaard voor hen.

Het is de moeite waard deze toespraak van Paulus eens rustig te lezen. De apostel is er van overtuigd, dat hem in Jeruzalem, waarheen hij onderweg is, „boeien en verdrukkingen te wachten staan”. Hij vindt dat niet erg en vindt zijn leven niet kostbaar voor zichzelf, „als ik slechts mijn loopbaan mag ten einde brengen...”

Paulus legt in Milete tegenover de vertegenwoordigers van de gemeente in Efeze als het ware verantwoording af. Hij kan dat doen met een rein geweten want hij heeft de gemeente van Efeze Gods Woord bediend.

Paulus waarschuwt de gemeente voor 'grimmige wolven', die kunnen binnendringen. Die beeldspraak hebben de Efeziërs zeker begrepen, want wolven waren in die tijd rond hun woonplaats zeker nog aanwezig.

Paulus draagt de gemeente echter op aan de Here „en het woord zijner genade, aan Hem, die bij machte is te bouwen en het erfdeel te geven onder alle geheiligden”.

Na zijn toespraak bad Paulus met zijn bezoekers en tenslotte brachten zij hem naar het schip. Aan Timotheüs schrijft de apostel later (2 Tim. 4 : 20), dat hij Trioimus ziek in Milete heeft moeten achterlaten.

Als je vandaag door het oude Milete wandelt, zie je brokstukken steen, kapotte mozaïeken, steenreliëfs enz. Van de grote handelsplaats is weinig over. Maar eens was Paulus hier.

H. Algra, Den Helder

Je krijgt alleen aandacht als je iets verkeerd doet

Jelle was 22 jaar. Hij werkte in de verpleging, maar woonde nog steeds bij zijn ouders thuis. Ieder jaar kwamen de ouderlingen trouw op huisbezoek. Zijn ouders bepaalden dan min of meer de loop van het gesprek en zeker de antwoorden die werden gegeven. Meestal zat Jelle er maar zo'n beetje bij, soms was hij ook niet eens thuis geweest. Alleen toen hij belijdenis wilde gaan doen, hadden de predikant en een ouderling afzonderlijk met hem gesproken. Wel had Jelle tijdens de belijdeniscatechisatie een goed contact opgebouwd met de predikant. Ook nadat de predikant was vertrokken naar een andere gemeente, kwam Jelle regelmatig in de kerk, al moest hij door zijn onregelmatige werk in de verpleging nogal eens kerkdiensten missen.

Tussen zijn wijkouderling en Jelle was nauwelijks sprake van een persoonlijke band: ze kenden elkaar eigenlijk helemaal niet. Ze zagen elkaar in de kerk, maar Jelle zou nooit iets tegen zijn wijkouderling zeggen of aan hem vragen. Omgekeerd gebeurde dat ook niet; ze wisten niets van elkaars leven, elkaars interesses.

Ongehuwd samenwonen

Jelle kreeg verkering met een meisje uit een kerk in een andere plaats. Na een jaar besloten ze om te gaan samenwonen. Iedereen deed dat immers? En zijn vriendin woonde al op zichzelf, waarom zou hij niet bij haar intrekken? Ze hadden het vrij snel beslist. In feite stelde hij zijn ouders en kennissen voor een voldongen feit. Natuurlijk kwam het samenwonen op de kerkeraad. Twee ouderlingen erop af, met een stevig vermaan. Dat bezoek hadden Jelle en zijn vriendin als overrompelend ervaren.

Twee werelden

Op een vraag of de bevreemding over dat bezoek niet wat naïef was, antwoorde Jelle het volgende: „Natuurlijk wist ik wel dat het ongehuwd samenwonen door de kerkeraad niet goed werd gevonden. Er hadden stukken over in het kerkblad gestaan. Maar dat was al een paar jaar geleden. En niemand had er verder met mij over gesproken. Ook geen wonder, want ik was het ook helemaal niet van plan. Ik dacht zelfs dat ik toch nooit zou trouwen, dat was veel meer een probleem voor mij.

Maar ik had ook niet gedacht dat de kerkeraad nu nog steeds grote bezwaren had. Overal hoorde je dat jonge mensen gingen samenwonen, dus misschien zou de kerkeraad er ook niet zo'n punt meer van maken. Het

verslag in het kerkblad was immers al een paar jaar oud? Er veranderde wel vaker een standpunt en er zaten ondertussen ook weer andere mensen in de kerkeraad. Dat was wel wat naïef, inderdaad, en ik heb er ook over nagedacht hoe ik zo naïef kon zijn. Weet je, in mijn omgeving gaat iedereen samenwonen. En dan ga je dat normaal vinden. Heus, ik probeer de kerk niet te laten schieten, maar als het erop aan komt ben je in de verpleging zo intensief met je collega's bezig, dat het contact met mensen in de kerk toch meer op een afstand is. Hoewel ik nog thuis woonde en ze me regelmatig in de kerk zagen, was ik toch van de leefwereld van de kerk vervreemd. Eigenlijk leefde ik in twee werelden.

Overrompelend

Het bezoek hadden Jelle en zijn vriendin dan ook als overrompelend ervaren. „Ik kom regelmatig in de kerk. Daar hoor je niets over. Ik help mee met een kinderclub en ik nam een week vrij van mijn werk om bij een jeugdkamp te helpen. Daar hoor je niets over. Jarenlang spreek je niemand van de kerkeraad. Waarom dan nu opeens zoveel aandacht en 'alleen maar over dat samenwonen'? Alsof dat het enige is wat ik doe of denk. Je krijgt dus pas aandacht als je iets verkeerd doet" was de reactie van Jelle.

Persoonlijk contact gemist

Uit een later gesprek bleek dat Jelle ook allesbehalve vond dat 'alles mocht en alles kon'. Hij hoorde niet bij die

jongeren die het bespottelijk vinden dat de kerk op allerlei levensterreinen voorschriften handhaaft. Wat hij echter had gemist was het persoonlijke contact. Net of hij er niet echt bij hoorde. Hij noemde als voorbeeld de vroegere huisbezoeken. Er werd wel gevraagd naar het werk van zijn vader, maar dat hij een zware dobber had gehad in de verpleging, dat kwam niet ter sprake. „In de verpleging voel je je vaak eenzaam en dan heb je vooral behoefte aan steun. Dat heb ik gemist in de kerk en die steun kreeg ik wel van mijn collega's. Je trekt dan vanzelf meer naar hen toe". Er was in zijn beleving ook nooit iemand die tussendoor eens vroeg hoe het met hem ging. Pas toen het mis ging, kreeg hij opeens bezoek. Maar toen ging het nog niet over hemzelf. Jelle: „Natuurlijk weet ik dat de ouderlingen het druk hebben, nu we geen dominee hebben. Ik wil ze ook niet verwijten dat ik ze nooit zie. Maar ik heb er wel moeite mee als mensen met een bestraffend vingertje naar me toe komen als ze niet eens eerst hebben geprobeerd iets meer van me te weten te komen. Daarom viel dat bezoek ook helemaal verkeerd bij me. De eerste reactie die bij me opkwam was: bekijken jullie het maar, mij zie je niet meer. De afstand die ik op dat moment voelde tot de mensen uit onze kerk was echt heel groot. Gelukkig heb ik die reactie voor me gehouden. Maar begrijp me goed: ik was niet boos omdat ik vind dat de kerkeraad zich niet met mijn leven mag bemoeien. En ook niet omdat ik vind dat er geen regels horen te zijn in de kerk".

TE KOOP KARAKTERISTIEK LANDHUIS te HAREN (Gr.)

Indeling: woonkamer met serre (43 m²), keuken, bijkeuken, badkamer, toilet, 4 slaapkamers, saunaruimte met douche, dakterras op zon. Fraai aangelegde tuin met vijverpartij, grote garage met vliering.

Koopprijs: f 380.000,— k.k.

Onze opdrachtgever, die naar elders verhuist, geeft sterke voorkeur aan gegadigden die lid zijn van een Ned. Geref. Kerk.

Inlichtingen:
Boelens Jorritsma Makelaars/lid NVM
Groningen – tel. 050-183388

G.J. Cramer, Oosterhout

Een 'Huis van Vrede' in een wereld vol haat

Als u al wat langer OPBOUW-lezer bent kunt u enkele jaren geleden gelezen hebben van het bestaan van een zendingsschool in India, in Salem, Tamilnadu, een school, die geleid wordt door een predikant, dr. S. Jayaraj Krishnan. Deze predikant-directeur is als weeskind opgevoed in een tehuis van de Bethel Fellowship, ons niet onbekend vanwege de stichting 'Redt een Kind'. Na zijn theologie-studie heeft hij jaren gewerkt als predikant, maar op een gegeven moment heeft hij besloten om zich het lot van weeskinderen aan te trekken en een opvangtehuis op te richten waar deze wezen christelijk worden opgevoed. Dat tehuis gaf hij de naam 'House of Peace': Huis van Vrede. Behalve de kinderen vinden ook weduwen die geen helper hebben daar onderdak. Begonnen werd met 5 kinderen. Het werk werd mogelijk gemaakt door 4 sponsors uit Nederland. Begin van dit jaar waren er al 30 kinderen opgenomen, met steun van 18 sponsors uit Nederland, 2 uit de USA en 2 uit Singapore. Maar de omstandigheden maakten het noodzakelijk om in de loop van dit jaar nog eens 20 wezen op te nemen. Jammer genoeg is de groei van het aantal donateurs niet gelijk op gegaan met de toename van de bewoners van het huis.

De gebouwen van deze school worden gehuurd; de eigenaars zijn Hindu's. Helaas wordt de tegenstand van deze heidense eigenaars tegen de christelijke activiteiten die in hun eigendommen plaats vinden steeds sterker. Dit blijkt o.a. uit hoge huur, maar ook komt geregeld molestatie van medewerkers en zelfs vernieling van apparatuur voor en het belemmeren van deelname aan de wekelijkse kerkdiensten.

In die streek in India heeft het de laatste zeven jaren niet meer geregend. Er is dan ook een groot gebrek aan water en voedsel. Hetgeen het leven ook niet goedkoper maakt uiteraard. Alles bijeen genomen zijn de (levens-)omstandigheden daar niet zó rooskleurig. Vanzelfsprekend zijn deze noden in het gebed gebracht voor de troon van onze Almachtige Vader in de hemel... en er gloort een mogelijkheid tot uitredding uit deze zorgen. Mits wij doen wat onze hand kan doen!

Sedert kort bestaat een mogelijkheid om een stuk grond te kopen, op ongeveer 20 km afstand van Salem. Oppervlakte: 7 acres (= ± 28.000 m²), en er zit een waterbron in de grond. Als ds. Krishnan dit stuk land zou kunnen kopen, kan hij daar met eenvoudige middelen gaan bouwen voor school-

en woonruimte en tevens groente en rijst verbouwen voor de bewoners. Maar... u begrijpt het al, er is geen geld voor de aankoop. De prijs van 1 acre is daar 1.000.000 Rupia = ± USA \$ 3.500,-. De totaalprijs komt dus op \$ 24.500,-, laten we zeggen rond f 50.000,-.

In een uitvoerige brief heeft ds. Krishnan mij deze zaak uiteengezet en dringend gevraagd of wij kunnen helpen. Aan u, lezers van OPBOUW, mijn vraag: geeft onze Heer ons hier niet een mooie gelegenheid om deze verre naasten te laten mee-delen in onze van God ontvangen rijkdom? Maar dat is nog niet alles. Zending bedrijven in India is een zeer moeilijke zaak voor westerse zendelingen. Zeker met de toenemende vijandigheid van de extremistische Hindu's waarvan we de laatste tijd meer horen.

Behalve de hiervoor genoemde activiteiten van ds. Krishnan leidt hij ook een christelijke school en houdt hij zich bezig met het regelmatig toerusten en uitzenden van inheemse evangelisten naar barre heidense gebieden in (noordelijk) India. Dus dienen onze gaven niet alleen tot ondersteuning van wezen en weduwen die geen helper hebben, maar ook tot steun van de verbreiding van het Licht van het Evangelie van Jezus Christus in een dor en duister land. „Zonder dit Licht is er geen hoop voor India” schrijft ds. Krishnan.

De stichting 'Handelingen' in Breda, Teteringsdijk 295^b, is enkele jaren geleden opgericht om giften over te maken naar de school in India. Uw gaven kunt u storten op giro nr. 47 46 209 t.n.v. Stichting 'Handelingen' te Breda, met vermelding van 't.b.v. (grondaankoop) zendingsschool India'. NB. Deze stichting is ingeschreven bij de K.v.K. in Breda. Giften komen in aanmerking voor aftrek Ink. Bel., binnen de daartoe wettelijk gestelde bepalingen.

Voor eventuele nadere informatie kunt u ook contact opnemen met G.J. Cramer, Beethovenlaan 22, 4904 MH Oosterhout (01620-55246).

Tenslotte: mocht u echt niet financieel kunnen helpen, wilt u dan toch in ieder geval wel deze geloofsgemeenschap in dat verre India in uw gebeden bedenken? Ds. Krishnan zal u daar dankbaar voor zijn.

Margreet Maljers-Kroes

Kunst

Als sluitstuk van onze vakantie zijn we naar het Catharijne-convent geweest. Het was, vonden wij, eigenlijk te gek om in het buitenland van Kerk naar Kathedraal te zwerven en intussen een tentoonstelling van christelijke kunst in eigen land, onder handbereik zogezegd, te laten liggen. Dus óp naar Utrecht!

We waren er eigenlijk iets te vroeg in de maand, want de tentoonstelling van de spulletjes van Maria van Hongarije waarvoor we mede op pad gingen, kwam pas drie weken later. Maar goed, we waren nu eenmaal in Utrecht en er zou genoeg zijn om ons aan te vergapen.

We moesten onze paraplu bij de garderobe afgeven. De portier keek verontschuldigend toen hij de plu weghing en zei: „Het is nu eenmaal voorschrift, er is tenslotte altijd van dat gestoorde volk.” „Natuurlijk...natuurlijk,” antwoordden wij haastig alsof we kunstvandalen bij bosjes kenden.

Even later liepen we door de gewelven van het Catharijne convent. Het was er stil.

Voor ons uit liepen een man en een vrouw die bijzonder enthousiast waren over hetgeen ze zagen.

Op halfluide, eerbiedige toon zei de vrouw telkens:

„Prachtig...uniek...schitterend. Wat een rijkdom.”

Het was alsof ze constant uitroepten achter haar zinnen plaatste.

Wij drementelden, op de afstand die je automatisch handhaaft tussen vreemden, achter hen aan.

De oud-kerkelijke kleding vond ik schitterend en van de boeken was ik oprecht onder de indruk.

Verder moet ik eerlijk zeggen dat ik van middeleeuwse kunst niet hebberig word. Hoe mooi en kostbaar iets ook is, ik verlang er absoluut niet naar om schilderijen van de heilige Ursula of welk ander voortreffelijk mens dan ook, in huis te hebben. En ook de apostelen mogen in die vorm bij ons niet over de vloer komen.

In kerken hoeven ze wat mij betreft ook niet te hangen, want daar zijn al genoeg schilderijen en afbeeldingen

van gekwelde mensen en martelaren.

De andere bezoekers lagen ons inmiddels een halve zaal voor en wij stonden voor een vitrine met een monsttrans, die net betiteld was als 'indrukwekkend mooi.'

„Als ik dit kado kreeg, liet ik het meteen uit mijn handen vallen... Of ik deed het naar de rommelmarkt,” zei ik knorrig. „We kunnen eerst wel een andere zaal nemen,” stelde mijn man tactisch voor.

„Prima,” zei ik.

We kwamen in de zaal waar de reformatie centraal stond en ik keek naar een schilderij van Luther (u weet wel, dat met die zwarte toga en baret) dat me bekend was als was het van een oude oom.

Daarna kwam de contrareformatie en ik moet zeggen dat zo'n middag wel goed is om de kennis van kerkgeschiedenis weer eens op te vijzelen. We liepen een andere zaal vol schilderijen in. „Dit soort dingen zag je niet in Engeland,” merkte mijn man bedachtzaam op toen we weer een 'laatste oordeel' gepasseerd waren, waar ik als kind vast nachtmerries van had gekregen. En dat was waar. Tot mijn opluchting moet ik zeggen.

Het ontbreken van dat soort kunst in de Engelse kerken, deed zelfs weldadig aan. Niet dat er geen mooie dingen waren, maar zo ingetogen mooi, dat je er nederig van werd. „Weet je nog die grafmonumenten waar beelden van het overleden echtpaar, leunend op hun elleboog, de kerk in lagen te kijken,” mijmerde mijn man. Ik herinnerde me het me. „Alsof ze zó een boek konden pakken he?”

„Ja... Zullen we straks nog even naar die grote boekwinkel gaan,” zei mijn man. „We hebben het meeste hier wel gezien geloof ik.”

Bij de uitgang overhandigde de portier me de paraplu. Misschien toch niet zo'n gek idee om die af te pakken bij de ingang. Je hebt tenslotte van dat gestoorde volk!

Persschouw

Persschouw
O. Mooiweer, Enschede

De preek als bediening van de Geest

Het is de Heilige Geest, die met en door de prediking het heil van Christus bij de mensen brengt. Natuurlijk, een mens verkondigt in mensentaal; maar tegelijk handelt de Heilige Geest bij de verkondiging. In onze menselijke activiteit is God zelf aan het handelen.

God is het die door Christus het heil in de wereld stelt en door de Heilige Geest de mens in dat heil doet delen. Het geloof is afkomstig van de Heilige Geest, die dat geloof in onze harten werkt door de verkondiging van het heilig evangelie (Heidelbergse Catechismus Zondag 25, vraag en antwoord 65). Er is de activiteit van God en er is de instrumentele functie van de menselijke verkondiging. Prediking is de bediening van het Woord van God: het Woord opvangen en doorgeven. Achter die bediening van Gods Woord, wat de prediking is, staat de Heilige Geest. Die is bezig het heil van God bij ons thuis te brengen, voor ons neer te zetten, ons na aan het hart te leggen. Opdat wij er naar grijpen en er van leven. En bij die bediening wordt de mens actief betrokken. De Geest wil het geloof immers laten werken door middel van de verkondiging van het evangelie. Langs deze weg brengt de Geest het heilzaam Woord van God vlak bij de mens en in de mens.

Nu nog enkele praktische opmerkingen bij de prediking als bediening van het Woord.

a. Zoals de Bijbel het op ons, hoorders, afgestemde verhaal van God is, moet de prediking op de hoorders zijn afgestemd. De prediking behoort naar

inhoud, presentatie en taalgebruik verteerbaar te zijn. Daarbij moet iedere predikant zoeken naar een redelijk gemiddelde temidden van de grote variëteit van de luisteraars. Bovendien zal de predikant rekening houden met de situatie, de problemen en de omstandigheden van zijn hoorders.

b. Het gezag van de prediking ligt niet in de prediker, maar in het Woord van God. Niet het ambt van een predikant verleent gezag aan de prediking, maar het Woord van God verleent hem gezag om met gezag te spreken.

c. Het ambt van een predikant is dienstbaar aan het Woord van God. Door middel van dat Woord regeert God zijn gemeente. De predikant moet dan ook maar een ding willen: het Woord van Christus aan de gemeente brengen.

d. De houding van de gemeente moet er een zijn van luisteren en gehoorzamen, niet zozeer aan de dienaar van het Woord – deze is slechts als knecht van Christus een dienaar van de gemeente – als wel aan het Woord zelf, aan Christus zelf. Ambtsdragers mogen dan ook nooit heerschappij voeren over het geloof, maar zij moeten meewerken aan de blijdschap van het gemeente-zijn.

e. De prediker moet niet denken dat de doorwerking van Gods Woord in de harten en in het concrete leven van de gelovigen alleen van hem afhankelijk is. De Heilige Geest is ook bezig in de gemeente, in de huizen, in de harten. De kinderen in de kerk hebben ouders ontvangen. De volwassenen kunnen ook zelf het Woord van God verwerken en in hun leven toepassen.

f. Een prediker moet goed zijn plaats op de preekstoel weten. De preekstoel is niet de plaats voor commentaar op het nieuws van de dag; niet de plaats om eigen meningen te ventileren; niet de plaats om met behulp van allerlei simplifications te zeggen, hoe het in ethisch, politiek, militair en maatschappelijk opzicht geregeld moet worden in de wereld en in de eigen samenleving. Dat is een schande voor God, waardeloos voor de gemeente en

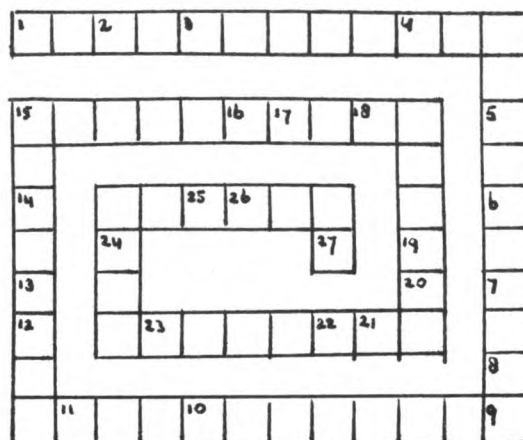
Voor de kinderen

Kunnen jullie deze puzzel oplossen?

1-3 oudste zoon van Jakob 2-4 jongste zoon van Jakob 4-5 man die een ark bouwde 5-7 jodenhater uit het boek Esther 6-9 vader van Simson 8-10 koning die met Esther trouwde 10-11 vrouw van Abraham 11-13 zeer slechte koning van Israël 12-14 2e zoon van Adam en Eva 14-15

vrouw van Jakob 15-17 vriend van God 16-18 kleine profeet 18-20 wijze koning 19-22 leidde het volk Israël uit Egypte 21-23 koningin, pleegdochter van Mordechai 23-24 Moabitische die met Naomi meekwam 24-26 moeder van Samuel 25-27 schoonmoeder van Ruth

G. Wijkhuizen-van Vuuren

De oplossing van de vorige puzzel was:
1=8,
2=3,
3=12,
4=1,
5=5,
6=10,
7=2,
8=9,
9=11,
10=4,
11=6
en
12=7

lachwekkend voor de wereld.

g. Een dienaar van het Woord behoort bij zijn tekst te blijven en vanuit dat Woord – een Woord dat om gelovige aanvaarding vraagt – mee te werken aan de blijdschap van de gemeente. In de uitwerking van de boodschap laat hij zien, dat het leven met en het dienen van de Here goed is en levensrijkdom betekent.

h. De gemeente heeft er recht op dat de prediking verstaanbaar is en betrouwbaar. Zij moet zich onder de prediking veilig weten. Want de prediking is het gezicht van Christus in de gemeente en de presentie van de Heilige Geest onder de gelovigen.

Dit stuk vormt het slot van een artikel over: 'De gereformeerde visie op de prediking' van de hand van Dr. J.J.C. Dee, gepubliceerd in het: 'Hervormd Weekblad'. Deze benadering van de bediening van het Woord door onze Hervormde kollega uit Twijzelerheide heeft onze hartelijke instemming. Toch is er ook iets, dat we missen. Nergens komen wij een opmerking tegen over de vertroostende en vermanende functie van de verkondiging. Het kan zelfs zo zijn, dat de gemeente bestraft moet worden vanwege een konkrete zonde, die in haar midden als een virus werkt b.v. een ergerlijke vorm van individualisme, die de gemeenschap der heiligen belaagt. Dan denk ik aan het woord van Paulus aan Timotheüs: „Verkondig het Woord, dring erop aan, gelegen of ongelegen, wederleg, bestraft en bemoedig met alle lankmoedigheid en onderrichting.” (II Tim. 4:2). Er wordt wat van een dominee gevraagd om te volharden in een liefdevol pastoraat tot heiliging van Gods Naam en tot opbouw van de gemeente! Gelukkig geldt het votum aan het begin van elke kerkdienst waarin de hulp van boven wordt verwacht, niet in de laatste plaats voor hem!

Kerknieuws

1. Kerknieuws.

Ned. Geref. Kerk van Hengelo (O.)

Het scribaat berust thans bij de heer: J. Haandrikman, J. Urlusstraat 38, 7558 JT Hengelo. Tel. 074-771 151.

Landelijke ouderlingenconferentie

Op zaterdag 6 november 1993 zal de Landelijke Ouderlingenconferentie worden gehouden. Spreker is Dr. A. van der Dussen. Met medewerking van Drs. Pieter van Kampen zal hij het onderwerp „De ontmoeting met evangelische christenen” inleiden, m.n. vanuit een praktische invalshoek op het pastorale vlak.

De conferentie, waar, naast de doelgroep, ook andere ambtsdragers en belangstellenden van harte welkom zijn, zal worden gehouden in conferentieoord 'Ons Centrum', gelegen aan de Traay 299 te Driebergen-Rijsenburg. Vanaf NS-station Driebergen: buslijn 56. Ontvangst met koffie 09.30 uur en einde 16.00 uur.

Aanmelden voor deelneming door overmaking van f 20,- op postbankrekening 65940, t.n.v. Landelijke Ouderlingenconferentie Ned. Geref. Kerken, p/a Statensingel 110c, 3039 LS Rotterdam, vóór 15 oktober a.s.

Drs. J. Dekker, predikant NGK te Nijverdal

Het telefoonnr. van drs. Dekker luidt: 05486-19 259

Stichting Emeritaatsvoorziening 'SEV'

De najaarsvergadering met de kerken zal dit jaar worden gehouden op woensdag 24 november 1993 in de Jeruzalemkerk, Troosterlaan 65 te Utrecht. Aanvang: 19.30 uur.

Theologische Universiteit Apeldoorn

Het college van hoogleraren van de Theologische Universiteit deelt mede dat op 7 dezer mevr. W. Schouls-de Vries het kandidaatsexamen heeft afgelegd. Zij slaagde onder toekenning van het predikaat 'met veel genoegen'!

Ned. Geref. Kerk van Apeldoorn

De administratie berust thans bij: de heer J.Ph. van Bruggen, Textielweg 24, 7311 GH Apeldoorn, tel. 055-225 638.

De girorekening 83 22 05 of bankrekening 3833 85 628 beide ten name van Penningmeester Ned. Geref. Kerk Apeldoorn 7311 GH.

Ned. Geref. Kerk van Nunspeet

Op zaterdag 2 oktober a.s. zal er Open Huis zijn in het kerkgebouw van de NGK alhier aan de Drostweg 10, tel. 03412-62 403 van 09.30 uur tot 12.30 uur, dit ter gelegenheid van het feit dat deze kerk nu een nieuw eigen kerkgebouw heeft.

Preekvoorziening nederlands gereformeerde kerken (herinnering)

Op de laatstgehouden predikantenconferentie (13 mei) is op voorstel van de predikanten A.M. van Leeuwen en K. Muller door de aldaar aanwezige predikanten ten behoeve van de preekvoorziening in onze kerken de volgende richtlijn aangenomen:

„Vóór de week, waarin 1 oktober valt, worden door de preekvoorzien(st)ers geen preekverzoeken gedaan met het oog op het volgend jaar en worden ook geen preekbeurten toegezegd door de predikanten.”

De vergadering verzoekt alle preekvoorzien(st)ers en predikanten aan de uitvoering van dit besluit te willen meewerken.

Onder andere(n)

Stichting bevordering Kennis Reformatie

Reformatie en ambt

De Stichting ter bevordering van de kennis van de Reformatie heeft 9 december a.s. een congresdag gepland over het thema 'Reformatie en ambt'. Dit congres zal worden gehouden in het gebouw van de Theologische Universiteit in Apeldoorn, Wilhelminapark 4. In verband met een verbouwing in het universiteitscomplex is het congres dat gewoonlijk eind augustus gehouden wordt, dit jaar verzet naar een later tijdstip.

In de discussies rond het ambt is sprake van allerlei misverstand, scheiding en vervreemding. Het thema zal worden belicht vanuit de anglicaanse, de lutherse, de hervormde en de gereformeerde traditie. Er is een programma ontwikkeld met lezingen en kleinschalige workshops, waarin kan worden meegedacht en gediscussieerd. Het hoofdreferaat getiteld 'Luther over de ambten' wordt gehouden door prof.dr. C. Trimp te Kampen. Prof.dr. K. Runia te Kampen hoopt te spreken over 'Calvijn, confessie en kerkorde over de ambten'.

's Middags kan er in enkele workshops worden doorgesproken over 'De actualiteit van Reformatie en ambt'. Dit aan de hand van inleidende referaten met stellingen (ca. 20 min.), gevolgd door discussie gedurende 30-40 minuten. De workshops worden ingeleid door ds. P. van den Heuvel te Vlaardingen en door de hoogleraren prof.dr. R. Boon te Amsterdam, prof.dr. J.P. Boendermaker te Amsterdam, prof.dr. H.B. Weijland te Lunteren en prof.dr. W. van 't Spijker te Apeldoorn. Het congres sluit af met een lezing door prof.dr. F. van der Pol te Kampen. Hij behandelt aspecten van de ambtsopvatting van Ysbrandus Balkius, een Nederlandse voorganger uit de zestiende eeuw, vanuit diens bewaard gebleven preek 'Het Cleyn Mostertzaet'. Het Stichtingsbestuur ziet het door haar belegde congres als een kader dat mensen rond 'Reformatie en ambt' zinvol kan samenbrengen. Het congres (zaal open vanaf 9.30) wordt geopend door prof.dr. O.J. de Jong te Culemborg die tevens de plenaire discussies leidt. Secr.drs. H.J. Selderhuis te Zwolle zal om 16.00 uur de congresdag sluiten. Voor deelname aan het congres (lunch inbegrepen) kan men zich aanmelden door f 15,- over te maken op postgiro 4098123 t.n.v. Stichting ter bevordering van de kennis van de Reformatie te Pijnacker.

„... bij U schuil ik“
Psalm 143 vers 9b

Heden is in Christus ontslapen mijn geliefde vrouw, onze lieve moeder en oma

ALBERDINA (DIDY) POLEIJ-DE BRUYN

geboren 25 juni 1918 te 's-Hertogenbosch.

's-Gravenhage: P. Poleij
Alphen aan den Rijn: Elly Mollema-Poleij
Klaas Mollema
Klaas, Paulien, Matthijs en Jochem
's-Gravenhage: Han Poleij
Els Poleij-van der Linden
Paul, Marlies en Ellen
Aalsmeer: Marianne van der Schilden-Poleij
Casper van der Schilden
Eduard, Didy en Christine

9 september 1993
Verzorgingshuis Houthaghe, kamer 409
Toon Dupuisstraat 10
2552 SB 's-Gravenhage/Loosduinen

Op 14 september jl. hebben wij mama begraven in de blijde zekerheid van de opstanding van haar lichaam bij Christus' wederkomst. De dienst van Woord en Gebed en de begrafenis vonden plaats op de algemene begraafplaats Westduin te 's-Gravenhage/Loosduinen.

Hebt u al een proefnummer van de (vernieuwde)
Elisabethbode aangevraagd?
Of was u het van plan...

Een heel jaar lang elke week een nummer van 8 pagina's voor f 27,00.

De EB: blad met een hart,
het hart van het evangelie!

Elisabethbode

STICHTING ELISABETHBODE
Postbus 2 – 7260 AA Ruurlo
Tel. 05735-2233

Te koop gevraagd:

**Bijbelverklaring
Matthew Henry
of Dächsel**

tel. 03497-3026

Cursuswijzer

De Evangelische Hogeschool organiseert onder de naam EH-Zaterdag Academie, leerzame en praktische cursussen en seminars. De een- of meerdaagse bijeenkomsten worden gehouden in het EH-gebouw te Amersfoort (Drentsestraat 1), in principe op zaterdag van 10.00 tot 14.00 uur.

Training Help, hoe kom ik over...?!

Een tweedaagse training in effectieve persoonlijke PR(esentatie).

Kosten: f 90,-
Cursusdata: 16 en 30 oktober 1993

Bestemd voor: iedereen die regelmatig presentaties houdt, dit in de toekomst gaat doen en zijn presentatievaardigheden wil verbeteren.

Docent: drs. J.J. Bakker

Daar wordt u wijzer van.

Ja, ik schrijf mij in voor de 0
Cursus Help, hoe kom ik over...?!

Naam: _____

Adres: _____

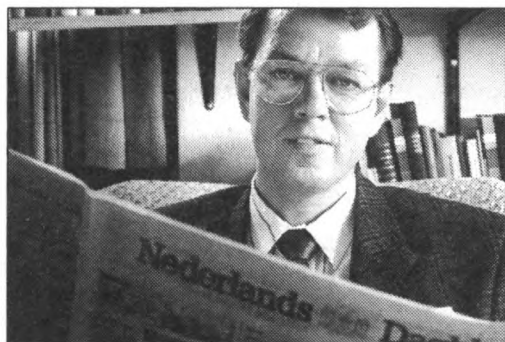
Postcode: _____

Plaats: _____

**evangelische
hogeschool**

Bon opsturen naar:
EH, Antwoordnummer 151
3800 VB Amersfoort

Dominee Schaeffer leest het Nederlands Dagblad:

Nederlands Dagblad
Gereformeerd gezinsblad

Het kan een stralende zomerdag zijn, als de vogels nog maar net beginnen te fluiten. Of een ijskoude wintermorgen, als het eigenlijk nog nacht is. Wat het weer ook is, het Nederlands Dagblad is er vroeg bij. Maar het is niet zozeer om het uitgebreide weerbericht dat dominee Schaeffer het ND leest.

“Kort gezegd: aan het ND heb je wat. Gewoon voor je dagelijks leven als christen. De krant informeert grondig en kritisch over wat er zich afspeelt in de samenleving. En neem een pagina als Moreel Beraad, die gaat over wezenlijke zaken. Als je trouwens ziet wie daar allemaal voor schrijven, dan heb je meteen een voorbeeld van de open mentaliteit van het ND, als dagblad voor heel orthodox Nederland. Ik denk dat we zo'n krant nodig hebben.” **Bewust in de bus**

Een krant leer je al lezend pas kennen. Daarom neem ik een proefabonnement op het ND: vier weken thuisbezorgd voor maar 14,-. Ik betaal pas als ik een acceptgiro heb ontvangen.

NAAM _____ ADRES _____

POSTCODE _____ WOONPLAATS _____

TELEFOON _____

Stuur deze coupon in een envelop naar het Nederlands Dagblad. Antwoordnummer 1004, 3770 VB Barneveld. Een postzegel is niet nodig. Of bel voor een proefabonnement: 03420-10720.